

STARI FILM ZA JAKE ŽIVCE

Očito upućen u najnovija zbivanja u službenoj hrvatskoj jezičnoj orbiti gdje više nije u trendu etikete tipa agresor, okupator ili, ne daj Bože, četnik, lijepiti uz Srbe, Mladić svoju tvrdnju obrazlaže tezom da hrvatska sredstva informiranja sve rjeđe upotrebljavaju riječ četnici, a sve češće Srbi. Uskoro će, uvjerava Mladić, Hrvati govoriti »dragi Srbi«, a neće proći dugo i »braćo Srbi«

Stranica 4.

GLASILO ŽUPANIJE ŠIBENSKE

GOD. XXXI.
BROJ 1550

IZDAVAČ: INFORMATIVNI CENTAR
Šibenik, 11. rujna 1993.

CIJENA
700 HRD

U ŽARIŠTU

MUKE PO GOSPODARSTVU

Gdje je granica izdržljivosti ili bolje rečeno crta između svijesti i kome, između kome i smrti? Nije bilo na ovome skupu dubljih analiza uzroka stanja, niti traženja putova za izlazak. Sve se svelo na jedno, rat je glavni i jedini krivac. Stanje u gospodarstvu je posljedica. Ta posljedica će nestati kada stane ovaj rat. Je li baš sve tako?

Stranica 2.

HOLDING PODUZEĆE »SLOBODNA PLOVIDBA« NA PUTU IZLASKA IZ TEŠKOĆA?

KLJUČNA GODINA ZA ŠIBENSKE BRODARE

Prema svemu sudeći, šibenska »Slobodna plovidba« plovi u državne ruke! Interesa ino-kapitala ima, ali on je sputan trenutačnim stanjem u Hrvatskoj. Bili su prisiljeni na prodaju nekoliko brodova iz flote, a prodat će još poneki brod. Flota od 18 ili 19 brodova zadovoljit će njihove potrebe. Do konca godine nadaju se saniranju »naslijeđenih i stečenih« dugovanja i problema. Promjene poslovne politike, barem za izvjesno vrijeme neće biti! Neovisno o pretvorbi

Stranica 3.

EUROPSKI PROMATRAČI POSJETILI NASELJA NA CRTI BOJIŠNICE NA SKRADINSKOM PODRUČJU

EUROPSKA »NAIVNOST«

Šef promatračke misije EZ u Šibeniku, gospodin Jean Noel Derepas, postavljao je takva pitanja u vezi sa situacijom na skradinskom zaposjednutom području, kao da je to prvi put da se europski promatrači susreću s tim problemima, kao da uopće ne postoji kontinuitet njihova rada

Stranice 6. i 7.

U PROTOKU VREMENA

KAKO SPASITI GRAD OD UMIRANJA?!

Za daljnji život u gradu važno je kako će građani prihvatiti ovaj »vizijski«, ne vizionarski, plan razvoja Šibenika. Složit će se s njim, raspravom ga popraviti ili odbaciti ga i otići. Naročito je važno kako će ga prihvatiti šibenski intelektualci. U zatvorenim krugovima struke svi se slažu da situacija u gradu vodi uništavanju struka

Stranica 4.

U ŽARIŠTU

MUKE PO GOSPODARSTVU

Sjednica Izvršnog odbora gospodarske zajednice bivše općine Šibenik, održana u prošlu srijedu, iako u nekompletnom sastavu i bez većih analiza, pokazala je nekoliko krupnih, rekao bi se egzistencijalnih pitanja za grad i Županiju šibensku. Ta pitanja, odnosno otvorene rane šibenskoga gospodarstva nekako su u drugom planu u odnosu na ratne strahote, ali ništa manje kobne nisu od samoga ratnog razaranja, jer su uz ljudska stradanja glavna posljedica domovinskog rata.

Bila bi preopširna i nepregledna analiza svih segmenata gospodarstva i svega što na njemu počiva, uostalom nema ni potrebe iznositi brdo podataka, kada i nekoliko najznakovitijih jasno govori o stanju.

Gubici onoga što je ostalo od šibenskog gospodarstva i onoga dijela koji je to iskazao (nisu obvezni) službi bivšeg SDK, za prvih šest mjeseci iznose osamdeset milijuna DEM. Dobit, ako se o njoj može uopće govoriti tek je jedna desetina gubitaka. Kada se zaviri u podatke po poduzećima onda se vidi da su gubici gotovo proporcionalni veličini poduzeća, odnosno broju zaposlenih (TLM, TEF, Slobodna plovidba, Šibenka, Poliplast, Vodičanka...). Možda ta svota od osamdeset milijuna DEM i ne bi bila tako katastrofalna kada bi je na svojim plećima nosila navedena poduzeća u vremenu normalnog poslovanja, jer bi tada ta svota na ukupnu količinu novca kojeg su okretale i u odnosu na dobit, bila podnošljiva. Međutim, kada se radi o jedva jednoj dvanaestini od nekadašnje svote novca u optičaju, onda je »krvna slika« vi- še nego za toliko puta lošija.

Što se pak tiče broja uposlenih ili bolje rečeno, broja onih koji se vode kao takvi, pad je strmoglav. Nešto više od trinaest tisuća je uposlenih u gospodarstvu, ali s napomenom da je preko jedanaest tisuća ili gotovo osamdeset pet posto uposleno u velikim poduzećima, koja velikim dijelom ne rade. Dakle, gotovo polovica tih formalno uposlenih je ili na čekanju ili tek dolazi na posao. To praktički znači da nam je gospodarstvo palo na brojku ispod osam tisuća zaposlenih ili još silovitije, niti svaki deseti žitelj bivše općine, a još manje Županije, ne radi u gospodarstvu. Takvi odnosi i proporcije bili su primjereni najnerazvijenijim općinama pred ovaj, nametnuti nam rat.

Zabrinjavajući su i neki drugi podaci, pogotovo oni što govore o zaposlenosti u malim poduzećima i u obrtništvu. Ovaj dio gospodarstva, što bi trebao biti najperspektivniji i najžilaviji, sada apsorbira tek nešto više od dvije tisuće djelatnika ili petnaestak posto. Pogotovo je znakovit drastičan pad broja obrtnika sa više od tisuće i pol prije rata, na svega tri stotine onih koji i u ovim uvjetima rade ili bolje reći životare.

Osim ovih, istaknute su i druge nevolje, od kojih je najveća nenaplaćene usluge, što ih ugostiteljstvo i drugi pružaju rognanicima i izbjeglicama i Hrvatskoj vojsci. Dava- telji usluga moraju redovito i sva- kodnevno trošiti, a korisnici plaćaju kad novac dobiju, a dobivaju ga najvećim dijelom iz državnog proračuna, koji se ne puni redovito i prema potrebnoj dinamici, opet poradi slabog dotoka novca iz gospodarstva i tako u krug. Ovdje se najbolje vidi težina one izreke da zlo nikad ne dolazi samo, naime uz drastično smanjenu količinu ili vrijednost novca u optičaju, smanjuje se i brzina te cirkulacije. To je isto kad kod funkcioniranja krvotoka u organizmu, smanjenje količine krvi vuče i slabljenje krvne slike i usporava

rad srca...

Gdje je granica izdržljivosti ili bolje rečeno crta između svijesti i kome, između kome i smrti?

Nije bilo na ovome skupu dubljih analiza uzroka stanja, niti traženja putova za izlazak. Sve se svelo na jedno, rat je glavni i jedini krivac. Stanje u gospodarstvu je posljedica. Ta posljedica će nestati kada stane ovaj rat.

Je li baš sve tako?

Nema sumnje rat je ključni uzrok, prometna blokada, energetska kriza, izravna razaranja kapaciteta, financijski kolaps uvjetovan naglim smanjenjem novca u optičaju, okviri su u kojima skapava naše gospodarstvo. Bez obzira na sve te, surovo objektivne uvjete, treba tražiti i nalaziti rješenja primjerena stanju. Ne treba se zavaravati iluzijama da ćemo bezbolno izići iz zagrijača dviju neman, socijalističke privrede i Jugoslavije, koje su se obilato napajale krvlju i znojem ovdašnjih djelatnika.

Može li se postići zaokret za sto osamdeset stupnjeva bez rušenja starog, pitanje je slično onomu, mogu li djetetu izrasti novi zubi bez ispadanja mlječnjaka.

Je li ovo vrijeme najteže, ono kada su stari zubi, to jest mlječnjaci ispalili, a novi tek izbijaju i ne vide se dijete je krilavo, bezubo. Jedno je sigurno, stari zubi, odnosno gospodarski potencijali gotovo su uništeni, ali još nije jasno u koliko mjeri i da li uopće niču novi, to jest s kakvim programima startamo, što očekujemo od Hrvatske i svijeta, na što treba skoncentrirati ove snage i pameti što nam je ostalo u ovom ratnom kovitlacu?

Stanje je takvo da će trebati uz vlastite kreativne snage i značajan angažman države. Kod ove postavke se moramo zapitati koliko ona funkcionira, u onom dijelu koji je primjeren gospodarstvu i što od nje možemo očekivati?

Obično na ovo i slično pitanje odgovaramo površno, ističemo krupne probleme kao što je prilagođavanje zakonske regulative uvjetima koje traži strani ulagač i slično, a malo se bavimo dnevnim operativnim funkcioniranjem državnih službi u reguliranju financijskih i drugih gospodarskih tokova.

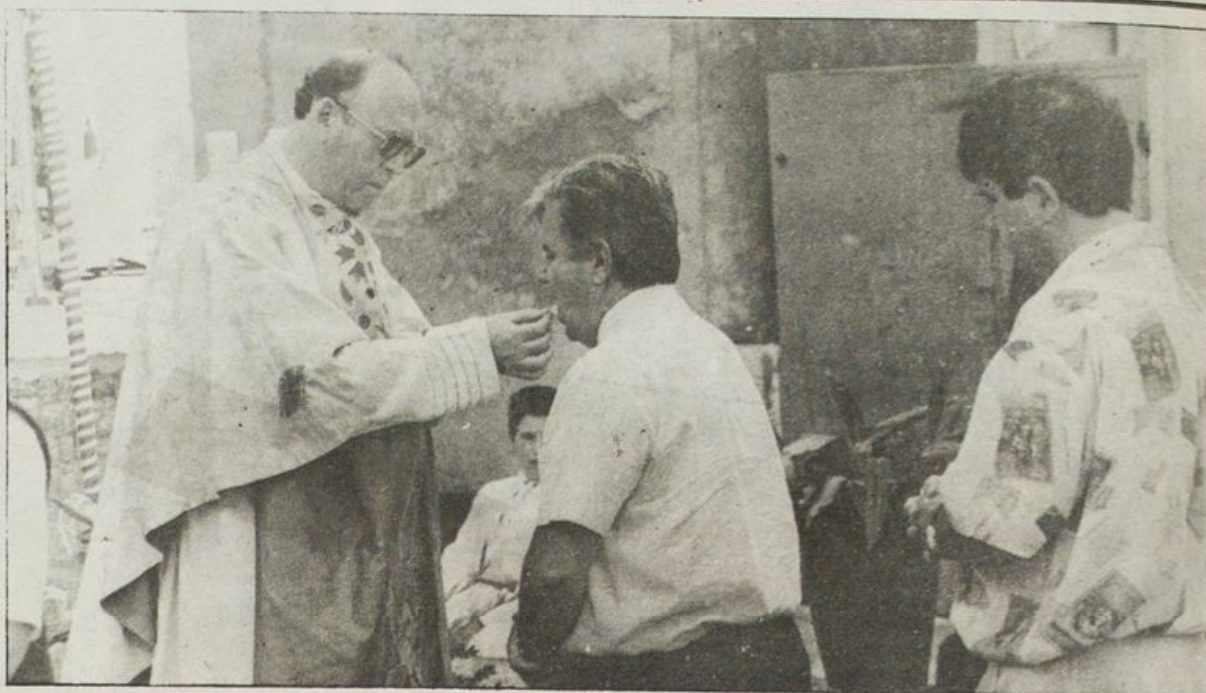
Je li službena, to jest državna, statistika jednaka stvarnom stanju? Je li moguće da kompletan privatni sektor koji se uglavnom koncentrirao na uslužne djelatnosti, posluje tako da gotovo svaka tvrtka zaposljava po jednoga ili dvojicu djelatnika, koji prema iskazanim podacima primaju plaće ispod razine minimalca, nijedna ili gotovo nijedna ne iskazuje niti dinara dobiti!

Je li to baš tako?

Ako jest zašto onda država ne uspostavi automatizam po kojemu bi tim siromasima podijelila socijalne iskaznice? Ako nije, zašto se ništa ne čini na kontroli poslovanja, jer da budemo na čistu, glavni motiv ovakvog iskazivanja može biti ili neznanje u vođenju poslovnih knjiga, ili zatajivanje radi izbjegavanja financijskih obveza prema državi.

Neizvršavanje financijskih obveza prema državnom proračunu, u krajnjoj liniji je pitanje grane na kojoj sjediš. Posljedice toga su kolaps korisnika proračuna (vojaska, socijala, zdravstvo, školstvo, kultura...) i enormno oporezivanje onih koji posluju legalno. Osim toga to remeti i normalnu cirkulaciju novca. Bilo kako bilo zasad kompletna država i nadgradnja u smislu proračuna počiva na ostacima ostataka nekadašnjih velikih poduzeća, a novac kao i život imaju svoj tijek, teču mimo službene statistike, baš kao rijeka neiskorištena u energetske svrhe.

Ivan BURIC

Pričestio se i Petar Dunder, načelnik Skradina

U SKRADINU PROSLAVLJEN BLAGDAN MALE GOSPE

SKROMNO I SVEČANO

Blagdan Male Gospe godinama je bila najveća fešta skradinskog kraja. Već drugu godinu taj se blagdan proslavlja u ratnom okruženju. Unatoč blizini bojišta i stalnim prijetnjama tradicija nije prekinuta ni 8. rujna ove godine.

Tog oblačnog i toplog rujanskog dana svega stotinjak Skradinjana, mještana okolnih mjesta, te pripadnika Hrvatske vojske okupilo se na trgu ispred župne crkve Porodenja Blažene Djevice Marije. Samo dan ranije Skradin je ponovno, po tko zna koji put, bio meta srpskog topništva. Na licima ljudi pitanje i neizvjesnost — hoće li opet zapucati? Sve je, ipak, prošlo u miru. Svečanu koncelebriranu misu predvodio je don Ante Pavić, generalni vikar. Misa je služena ispred crkve, jer u ovom je ratu skradinska crkva nekoliko puta izravno pogodena. Uostalom, sve je podsjećalo na rat. I Gospina slika u procesiji je nošena tek oko crkve.

Ovogodišnjoj proslavi blagdana Male Gospe uz skradinskog načelnika Petra Dundera, bio je nazočan i župan šibenski Paško Bubalo. Uoči mise oni su posjetili i hrvatske borce na položajima u Bičinama. Tom prigodom predstavnicima Udruge hrvatskih ratnih veterana predali su braniteljima prigodne darove.

M.L.

(Snimio: V. POLIĆ)

Gospina slika u procesiji je ove godine nošena tek oko crkve

»DANI SLAVONSKE KUHINJE« U MURTERU

SLOVACI, SLAVONCI I DALMATINCI ZA JEDNIM STOLOM

U četvrtak, 9. rujna, u HTP »Slanica« u Murteru, u tamošnjem hotelu »Colentum«, konferencijom za tisak, a potom prigodnim koktelom za uzvanike, otvoreni su sedmi »Dani slavonske kuhinje«. Na konferenciji za tisak, koju su organizirali domaćini susreta, o temi »Turistička prezentacija Murtera za ljetu 1994. godine«, sudjelovali su, uz domaće novinare, i novinari iz državne slovačke televizije, te predstavnici tamošnjih turističkih organizacija.

Tom prilikom o kulturnoj i povijesnoj baštini murterskog kraja slovačkim turističkim djelatnicima je govorio profesor u mirovini, Murteranin, Ante Stipanić. O ljepoti, privlačnosti i onome što pružaju Kornati, »kao nezaobilazno utočište svih nautičara«, govorio je direktor Nacionalnog parka »Kornati«, Ante Čuzela Patata. Iznoseći brojne podatke i informacije o tome što je NP »Kornati« u vrijeme dobrih turističkih godina pružao, što danas pruža i što sve može pružiti domaćoj i stranoj turističkoj klijenteli, naglasio je da »strateškim interesom Nacionalnog parka, Murtera i države Hrvatske uopće ostaje da Kornati ostanu trajna vrijednost, jer radi se o prirodnom fenomenu koji stoljećima, pa tako i danas, ostavlja autoritet na domicilno stanovništvo«. Ljubomir Jelovčić, direktor marine »Hramina« u Murteru, izvijestio je o nazočne turističke djelatnike iz Slovačke, te predstavnike informativnih kuća o tome što ova marina može sljedeće turističke godine ponuditi svojim posjetiteljima.

O turizmu, trenutnom stanju i mogućnostima u toj oblasti na murterskom području govorili su i ostali sudionici tiskovne konferencije. Turistički

djelatnici iz Slovačke posebno su se zanimali za turizam tzv. robinzonskog tipa na kornatskom otočju, o prometnoj povezanosti, kako morskoj tako i cestovnoj, ovog dijela Dalmacije s ostalim »svijetom«, te o turističkim kapacitetima na tom prostoru. Nije slučajno, doznali smo od Stipe Jurage, rukovoditelja prodaje HTP »Slanica«, što su se istodobno u Murteru našli Slovaci i Slavonci. Prve je pozvala ova kuća, s namjerom da u Slovačkoj »reklamiraju i prezentiraju« upravo ovaj turistički kraj za dolazeću sezonu 1994. godine.

Slovaci i Slavonci istodobno u Murteru

Slavonci su ovdje, već sedmi put, kao tradicionalni gosti u manifestaciji »Dani slavonske kuhinje«. Višegodišnja

suradnja nije prekinuta ni nametnutim nam ratom, a sve je započelo još 1987. godine. Tada je osječki Studentski centar »uputio« na sezonski rad nekoliko desetina svojih korisnika. Kasnije ih je bilo sve više. Tako je počelo, a — vjeruju i jedni i drugi — da je ovo postalo tradicijom. Prigodnim koktelom i prezentacijom slavonskih specijaliteta, od pića do jela, uzvanicima je još jednom, sasvim konkretno, predstavljena draž slavonske kuhinje. Nisu izostale ni slavonske tamburice. Tamburaški orkestar »Stari bečari« uveseljavali su tri večeri Murterane i Šibenčane, te sve one koji su imali volje i novaca da idu na »feštu« u Murter, u hotel »Colentum«, na »Dane slavonske kuhinje«. Bolje reći večeri, jer sve najljepše se događalo uvečer. Izbor jela i pića bijaše bogat. Onako »po slavonski«, kazaoše nam.

K.R.

(Snimio: Vilson POLIĆ)

Sudionici tiskovne konferencije u hotelu »Colentum« u Murteru

HOLDING PODUZEĆE »SLOBODNA PLOVIDBA« NA PUTU IZLASKA IZ TEŠKOĆA?

KLJUČNA GODINA ZA ŠIBENSKE BRODARE

Slobodna plovidba« Šibenik još je uvijek holding poduzeće, premda je postupak pretvorbe vlasništva pred samim krajem. Naime, čeka se otvaranje javnog natječaja za prodajom, odnosno kupnjom dionica, oko sedamdeset posto procijenjene vrijednosti poduzeća, pošto su radnici i građani u tzv. prvoj fazi pretvorbe otkupili nešto manje od 30 posto dionica procijenjene vrijednosti šibenske »Slobodne plovidbe«.

»Kada je riječ o procesu pretvorbe, nema ništa dramatičnog ni posebnog. Pošto je spomenuta vrijednost dionica prodana radnicima i građanima, očekujemo da će za mjesec, dva dana najkasnije, onih 50 posto koji nije mogao biti ponuđen radnicima i građanima

vozarina na svjetskom tržištu smo, trenutno, zadovoljni. Da nije 'repo-va' i dugovanja iz prošlih godina, stanje bih mogao ocijeniti zadovoljavajućim, pa čak i dobrim. Nažalost, to ne mogu reći, iako smo mi u 'Slobodnoj plovidbi' prošli vrlo bremenito vrijeme od 1990. do danas, a vjerujem da ćemo do kraja ove godine, 1993. uspjeti prebroditi sve teškoće i potom 'stati na svoje noge', kazao je Juraga.

Taj put izlaska iz problema nije bio, niti je kratak i lak. Potrajat će, vjeruju u »Slobodnoj plovidbi« još nekoliko mjeseci. Dugo su odgađali vrijeme donošenja odluke o reduciranju flote, no početkom ove godine ipak su je bili primorani donijeti. Upravo s razloga dugovanja i podmirivanja obveza. Naime, uloženi kapital se obzirom na splet

Danas, na platnom popisu »Slobodne plovidbe« ima oko tisuću djelatnika. Većina njih su u ugovornom radnom odnosu, na sedam mjeseci. To se, dakako, prije svih odnosi na moreplovce. Gotovo u pravilu, nakon isteka sedmomjesečnog ugovora, ugovor se produžuje ili potpisuje novi. Djelatnici na brodovima plaćeni su prema međunarodnim standardima. U zadnje vrijeme osjeća se nedostatak kadrova, primjerice brodskih strojara. I dok su šibenski pomorci plaćeni prema međunarodnim standardima, oni u upravi holding poduzeća primaju, reći će generalni direktor, toliko da se može preživjeti. U svakom slučaju, daleko manje od moreplovaca!

ti turističkom djelatnošću, danas udomijuje prognanike i izbjeglice. »Brodogradište«, kao dio holding poduzeća s ograničenom odgovornošću, radi »koliko toliko«, te uspijeva pokriti osnovne troškove.

No, još uvijek ne »zarađuje« toliko da bi moglo vraćati uložena sredstva. »SP-marina« radi, ali u vrlo nepovoljno vrijeme. U to isto vrijeme je i zgotovljena. »Stara klijentela« je devedesetih bježala s ovog područja, a nova još nije došla. Mi smo, istina, sklopili nešto novih ugovora. Ali, tranzita nema, a poznato je da marine uglavnom žive od tranzita. Sve skupa nam stvara velike probleme s likvidnošću, jer obveze pristižu, a onaj tko bi trebao zarađivati ne zarađuje — govori Juraga.

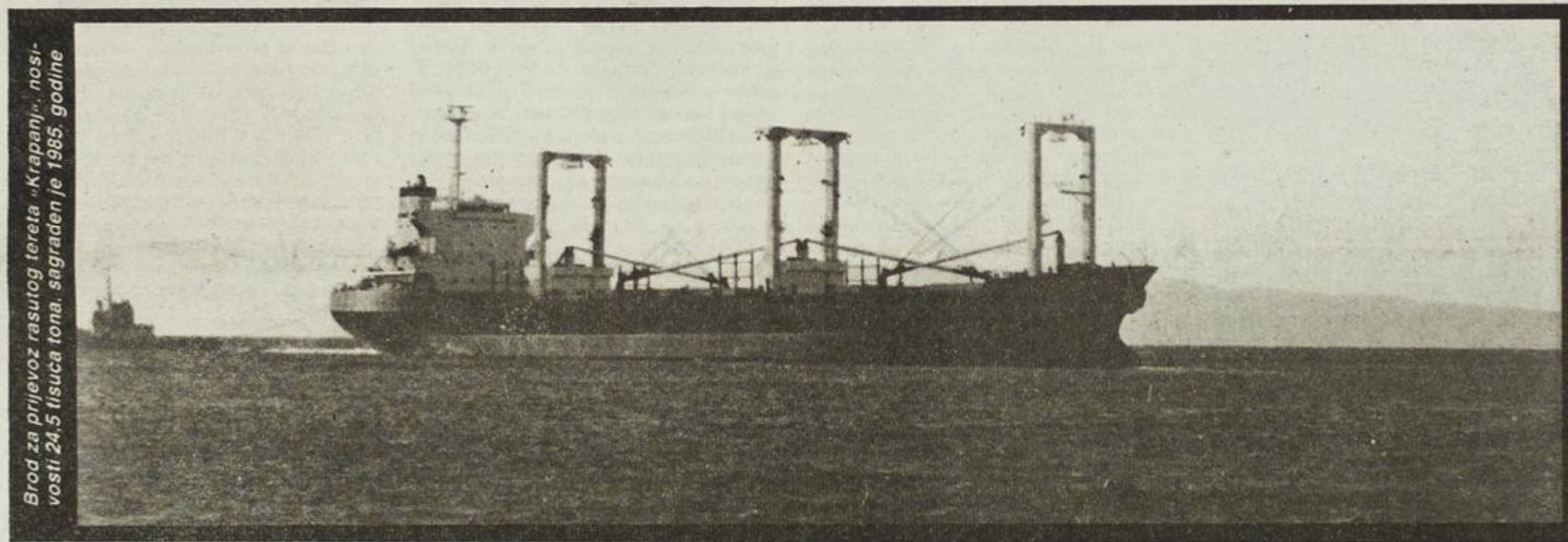

VRIJEME SANACIJE I PREŽIVLJAVANJA

Poslovna se politika holding poduzeća, ili sutra d.d. društva, uvjeren sam, neće mijenjati sve dotle dok radimo u ovakvim političkim i gospodarskim prilikama u kojima radimo. Neovisno o tome što smo nekoliko brodova prodali, te namjeravamo prodati još neke iz flote, ono što nam ostane će — kada je riječ o prosječnoj starosti flote — ostati i dalje zadovoljavajuća. Oko deset godina, a u odnosu na prosječnu starost ostalih hrvatskih brodara to je u samom vrhu. Ili, negdje u razini svjetskog prosjeka. Jazgra flote je zdrava. Uz to, najvažnije je da smo uspjeli sačuvati naša tri najveća broda, koja su rađena 1990. Ili 1991. godine, od 48 tisuća tona nosivosti. Postojale su, istina, neke varijante da te brodove prodamo što bi ubrzalo rješavanje naših problema, ali, ovako ćemo — istina — sporije nego uz sigurnost da imamo tu jezgru flote, uz nešto duže vrijeme odstraniti sve naše probleme. Obveze su ogromne, no vjerujemo da ćemo »isplivati«. Novih investiranja, iz izrečenih razloga, trenutno nema. Radimo na sanaciji i pokrivanju onoga što smo naslijedili. Nadamo se »na zdrave noge stati« do kraja godine, a potom, ako to domaće i svjetske prilike budu dozvoljavale, ići dalje, na oživljavanje«, kazao nam je uz ostalo, generalni direktor holding poduzeća »Slobodna plovidba« Šibenik, Vitomir Juraga. Ponovio je, više puta tijekom razgovora, da je ovo i dalje vrijeme sanacije i preživljavanja za šibensku »Slobodnu plovidbu«.

I premda »Slobodna plovidba«, prema svemu sudeći sigurno »plovu« u državne ruke, budućnost je pred njom. Ne bez razloga, jer, oni su, prije svega svjetski brodari, moreplovci i dijele, uglavnom sudbinu, svojih »svjetskih kolega«. Koliko će zaraditi, ovisi o cijenama na međunarodnom tržištu. Koliko su im ili će biti plaće, ovisi također o međunarodnim standardima. Oni su »sluge ili vladari« mora i oceana... Tu su, ipak, u Šibeniku. Tu će, kažu, i ostati.

Katarina RUDAN

Brod za prijevoz rasutog tereta "Krapanj", nosivosti 24,5 tisuća tona, sagrađen je 1985. godine.

(po Zakonu), prodavati javnim natečajem. Trenutno, šanse da preostale dionice kupi 'netko' minimalne su i stoga će one završiti u rukama države», odgovara nam na prvo postavljeno pitanje o pretvorbi vlasništva, generalni direktor »Slobodne plovidbe«, Vitomir Juraga. Potom, prema »pravilima igre« otići će na burzu. Što će se potom događati, nezahvalno je — barem u ovom trenutku — prognozirati, ustvrdit će Juraga.

Situacija u Hrvatskoj — sputavanje ino-interesa!

Ima i interesa stranog kapitala, a i kapitala ima, međutim sve je ovog trenutka sputano zbog rata u Hrvatskoj i stanja »takvog kakvo je«. Dok se cjelokupna politička situacija ne riješi, teško će bilo tko od ino-interesanata doći i »kupiti« ne samo ovo, već bilo koje drugo poduzeće. Tim se ne zavaravam, kao i u brojnim drugim poduzećima, tako niti u »Slobodnoj plovidbi« da će doći neki svjetski multimilijarder i »kupiti ih«, reći je Juraga. Brodarstvo je i dalje osnovna djelatnost ovog holding poduzeća. Danas, s nešto više od dvadeset brodova krstare diljem svijeta, zaposleni su gotovo svim kapacitetima, ali po višim ili nižim cijenama — što ovisi o trenutnom stanju na svjetskom tržištu. »U ovom trenutku, s obzirom na to da ima sve manje robe za uvoz i izvoz, svi su brodovi zaposleni na stranom tržištu. U prvoj polovici godine, bilo je nešto poslova s INOM, ali dalje ne. Zaposlenošću i cijenama

Zanima nas samo finansijski kapital

I danas brodovi »Slobodne plovidbe« plove pod zastavama Malte, St. Vincenta i Grenadine. Pod hrvatskom zastavom je jedan brod. U »Slobodnoj plovidbi«, počev od prvog čovjeka, V. Jurega drže da se od samog početka plovidbe pod »tudin« zastavama, više politiziralo, negoli je to bilo i jest potrebno. Ne namjeravamo politizirati, jer — kako je rekao generalni direktor »Slobodne plovidbe«, cilm zastave kao simbola, valja gledati i na financijske posljedice. »Ako nama jedna zastava omogućava da radimo i zaradjemo, a time i svojoj državi damo njezin dio, mislim da nije vrijeme da gledamo samo na nacionalne osjećaje, premda je nacionalni identitet itekako značajan, već je vrijeme da mislimo i na to kako je važno da naši ljudi rade, zarađuju, a time i državi daju njezino, neovisno pod čijom zastavom plovi. Dakeko, nećemo pod bilo kojom i čijom«, kaže Juraga i dodaje, da onoga trenutka kada plovci pod hrvatskom zastavom budu mogli ne samo preživljavati, već i profit stvarati, te ukoliko tu zastavu prihvatiti strani kapital, neće biti razloga da svaki njihov brod ne plovi pod domaćom zastavom.

okolnosti nije mogao vraćati, što je imalo odraza i na tekuće poslovanje. »To je bilo moguće riješiti jedino prodajom dijela flote«, govori nam Juraga. Nije poslovna tajna da je prodano četiri, pet brodova, te da se namjerava prodati još dva, tri broda. »Slobodna plovidba« bi potom ostala na broju od 18 ili 19 brodova. Sve je to po logici, »bolje biti ranjen, nego mrtav«, kaže i dodaje da u dodatnoj turističkoj, te drugim djelatnostima za posljednje dvije godine iz poznatih razloga također »ne cvjetaju ruže«.

Nigdje »ne cvjetaju ruže«!

Sve investicije vezane uz turističku djelatnost su, nažalost, ostale »zaleđene«. Prvi čovjek »Slobodne plovidbe« ne vidi, premda je optimist, trenutak kada će se uloženi novac »oploditi«. Ne samo što su ratne prilike imale za posljedicu nanošenje velikih indirektnih šteta brodarstvu, već je, kako kaže Juraga, nametnuto pitanje (ne)povjerenja svim hrvatskim tvrtkama, pa tako i »Slobodnoj plovidbi«. Pristup stranog kapitala je praktički sužen. Stoga ne čudi da je teško riješiti (financijski) sve ono što se »akumuliralo i niz godina prije nametnutog nam rata, te u ove ratne godine«, kaže Juraga

— O profitu, dobiti u ovako teška vremena nemoguće je govoriti. Brodarstvo i dalje ostaje osnovnom djelatnošću, a od dodatnih djelatnosti — financijski gledano — i nema baš prevelike koristi. »Školjić« u Jezerima, apartmansko i kamp naselje, koji se trebao bavi-

**Teško je danas mijenjati
poslovnu politiku!**

Neovisno o činjenici da »Slobodna plovdba«, kao uostalom i brojna druga poduzeća i tvrtke, mijenjaju (barem na papiru) vlasnike, o bilo kakvoj promjeni poslovne politike teško je u ovakvim okolnostima govoriti. »Vrijeme je preživljavanja i držim da danas, nažalost, u većini poduzeća zapravo ne postoji nikakva razvojna politika. Svi mi, praktički, živimo od danas do sutra, te je o strategiji razvoja ili politici poslovanja uopće, vrlo teško govoriti. Uvjeren sam da svega toga nema u hrvatskim tvrtkama koje rade u uvjetima u kojima i mi radimo. Naime, osobno mislim, kada živimo i radimo u uvjetima »borbe za opstanak« onda bilo kakva »filozofija« ili politika razvoja poduzeća je nemoguća. »Slobodna plovdba« je, tu bitku za opstanak dobila, no imamo još puno posla oko sanacije i bitke za oporavak«, reći će Vitomir Juraga.

Država kao vlasnik — nužno zlo

Više od 70 posto dionica, na temelju procijenjene vrijednosti holding poduzeća »Slobodna plovidba«, ubrzo će, posredstvom Fonda za prestrukturiranje biti dato na prodaju javnim natječajem. Ako pripadne državi, što vjerojatno hoće, dionice će ići na dražbu. Teško je očekivati da će pojedinci, ino-kapital ili domaći, kupiti toliku vrijednost dionica. »Slobodna plovidba« će, u prvoj fazi pretvorbe, po svemu sudeći »otploviti« u državne ruke. »Držim to nužnim zlom, jer bilo kakve promjene u navikama i poslovnoj politici je nemoguće očekivati sve dotle dok vlasnik nije pojedinac i poznat. Tomu me uče iskustva svjetskih brodara«, ustrvdi će Juraga. Drži stoga da to, u odnosu na dosadašnje »ili ono prije«, nisu nikakve bitne promjene i pomaci. Vrijeme u kojem će pojedinac ili veliki broj dioničara postati vlasnikom neke od tvrtki, tek je proces koji slijedi poslije ove »faze« pretvorbe, mišljenja je.

HRVATSKO -
- »KRAJINSKI«
PREGOVORI

STARI FILM ZA JAKE ŽIVCE

»Nije nikakvo umijeće kazati popu pop, on to sebi ionako sam govori, ali konačno kazati krajinskim Srbima da su manjina te da je srpska republika u Hrvatskoj iluzija jest umijeće potrebno da bi se stvari pokrenule s mrtve pregovaračke točke. U protivnom razgovori i pregovori i dalje će služiti tek kao pogodan poligon za eksperimentalnu demonstraciju nespunjenih želja Hadžića i ekipe...«

ra jer za to vrijeme »srpska zemlja ostaje pod okupacijom«.

To nije obeshrabilo Knutu Vollebaeka. U utorak je ponovo potegnuo do Knina gdje je nakon »konstruktivnih« razgovora izjavio da je potpisivanje sporazuma o prekidu vatre jedini način za sprečavanje totalnog rata. Sporazum je po njegovim riječima teško postići jer su »obje strane suzdržane i stalno se iznalaze novi razlozi da se sporazum odbaci«. Situaciju u koju su dospjeli hrvatsko-»krajinski« pregovori uz arbitražu UNPROFOR-a Vollebaek drži gubljenjem vremena ističući kako je suviše indikatora koji signaliziraju novu eskalaciju sukoba na ovom području. Istakao je da je aktualni sporazum »što ga nude u ime supredsjedatelja sveobuhvatniji od erdutskeg te da je UNPROFOR voljan postaviti se između dviju sukobljenih strana kao tampon zona.

Službeni će Knin, kroz usta onih što tvrde da imaju narodni akreditiv za pregovore, izjaviti da razgovori s Vollebaekom ne znače pomak u pregovorima. Da su im oni potrebni isključivo radi nametanja svog stava potvrdit će učestalo kninsko korištenje dijaloga gluhih. Vrteći stari film za jake živce Hadžić i ekipa Vollebaeka će izražavati

želju za mirom i sumnju u nj dok se »Hrvatska vojska ne povuče s okupiranog teritorija republike srpske krajine«. Drugim riječima dok se ne realizira erdutski sporazum kojega se, naglašavaju, ne odriču. Šef »krajinskog parlamenta« Mile Paspalj izjaviti će potkraj prošlog mjeseca, za plitvičke seanse, da je oduševljen dosljednošću UN pri poštivanju i inzistiranju na erdutskom sporazumu, natuknuvši kako ove jesene očekuje »ozbiljniji ugovor dviju država«, a na prvim će pregovorima potegnuti pitanje granica, jer »tek kada se dvije države razgraniče moći će se pristupiti ekonomskoj suradnji na čemu inzistiraju međunarodni arbitri«.

Ne bi li Ahrensa i Vollebaeka, koji im uglavnom služe da bi Zagrebu prenijeli što Knin od njih zahtijeva i očekuje, uvjerali da je erdutski sporazum ono što zaoštrava antagonističku hrvatsko-»krajinsku« oštricu i otvara mogućnost ponovnih ratnih sukoba, krajinski Srbi i dalje neumoljivo inzistiraju na papiru iz Erduta. Da ipak korijen, ranije i sada, sterilnih pregovora tu ne leži kninski su »šefovi« svjesni. Uputno je da li su toga svjesni međunarodni arbitri u likovima spomenutog dvojca i njihovih nadređenih. Nije nikakvo umijeće kazati popu pop, on to ionako

sam sebi govori, ali konačno kazati krajinskim Srbima da su manjina te da je srpska republika u Hrvatskoj iluzija jest umijeće potrebno da bi se stvari pokrenule s mrtve pregovaračke točke. U protivnom razgovori i pregovori i dalje će služiti tek kao pogodan poligon za eksperimentalnu demonstraciju nespunjenih želja Hadžića i ekipe. Oni se svojih želja, kako sami kažu, neće odreći, a u njihovu ispunjenju računaju i na pomoć karadžićevaca. Da im je ovi neće uskratiti potvrdit će nedavno Momčilo, prezimenom i inače, Krajšnik. Po Krajšniku rasplet situacije u Bosni hrvatskim će Srbima dobro doći kao alibi primjer kada budu ozbiljnije radili na dobivanju svoje države u Hrvatskoj. Bosanski će Srbi, veli Krajšnik, privremeno ostati u bosanskoj uniji, a nakon toga prionut će ostvarivanju ideje o ujedinjenim srpskim državama. Velika će Srbija po Krajšniku sezati od Obrovca do Beograda koji će, podvlači, kadli tadli ponovo postati srpski, a na more bi izlazila u Zadru i (ili) Biogradu.

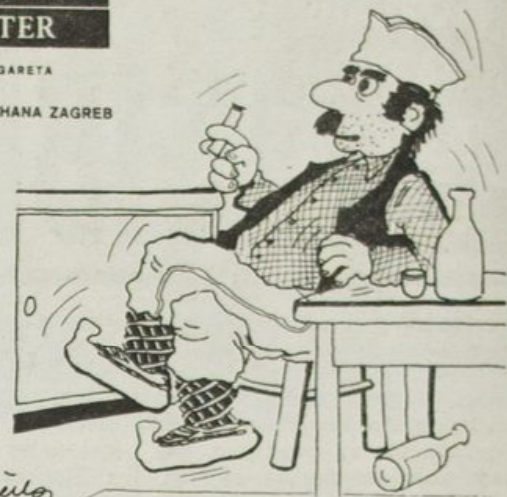
Da pomoć bosanskih Srba neće biti samo moralna govori i boravak u Kninu Ratka Mladića koji je kao član »vojno-privredne delegacije RS« u kombinaciji s osobama na najvišim vojnim

i privrednim funkcijama u Hadžićevoj državi na crno, raspravljao o »mogućnostima izlaska iz totalne blokade dviju država«. Ekipa je na kninskoj tvrđavi zaključila kako je obrana prvi jamac opstanka, no da ne bi nastupili posljednji dani valja im pristupiti konkretnim radovima na srpskom državnom projektu zapadno od Drine. Stoga odmah valja pokrenuti proizvodnju. (?!?) Emitirajući vedrinu i optimizam izvođači ovim potezom dodatno uvjeravaju u ostvarivost projekta na kojem je nedvojbeno najviše učinio, odnosno teren za njegovo ostvarivanje, bukvalno, očistio i pripremio, Ratko Mladić.

Na novinarski upit što se od njegova odlaska promijenilo u »krajini« Mladić odgovara: »Dosta i to najbolje«. Očito upućen u najnovija zbivanja u službenoj hrvatskoj jezičnoj orbi gdje više nije u trendu etiketa tipa agresor, okupator ili, ne daj Bože, četnik, lijepiti uz Srbe, Mladić svoju tvrdnju obrazlaže tezom da hrvatska sredstva informiranja sve rjeđe upotrebljavaju riječ četnici, a sve češće Srbi. Uskoro će, uvjerava Mladić, Hrvati govoriti »dragi Srbi«, a neće proći dugo i »braco Srbi«.

No comment!

Linda MILIŠA

U PROTOKU VREMENA

KAKO SPASITI GRAD OD UMIRANJA?!

Prije godinu dana održano je u Šibeniku pod pokroviteljstvom Skupštine općine »Savjetovanje... s posebnim osvrtom na valorizaciju razvoja gospodarstva i turizma šibenske regije...«. Organizacijski odbor, tri doktora nauka i dva magistra (sve domaći) animirao je mnoge ladanjske i domaće šibenčane, intelektualce, da sudjeluju. Radi okolnosti rata savjetovanje je prebačeno iz lipnja u listopad, pa su mnogi ladanjski šibenčani odustali od sudjelovanja. Organizatori su bili prisiljeni u hodu ispunjavati nastale praznine u programu, praveći kompromise koji su povremeno oduzimali ozbiljnost savjetovanju. Prisustvovanje savjetovanju bilo je otvoreno svim građanima, posjećeno loša. Nakon svega mučan osjećaj da će dobra namjera još jednom ostati bez ploda.

Vrijeme je proteklo, ništa se nije promijenilo, nigdje pomaka k razvoju, čak se on ne može sagledati ni u javnim istupima čelnika općine.

Je li rečenica »... da se tri hale »Elektrolize«, ako se donese odluka da elektrificirati neće više biti, presele na to područje« (Podi), nelogična radi interpretacije novinarki, ili ju je namjerno nejasno formulirao autor, tek čitalac se mora upitati: Zašto seliti hale »Elektrolize« ako će se donijeti odluka o prestanku rada elektrolitskih peći. Najvjerojatnije ni autor ne misli ozbiljno o selidbi jer već iduća rečenica obećava »zainteresiranim poduzetnicima kompletnu infrastrukturu s halama a to je ono najviše što jedna gradska administracija može dati ljudima koji su zainteresirani za ulaganje«. Na Podima se infrastruktura treba izgraditi tek u budućnosti (dao Bog — bliskoj), dakle sada se može ponuditi samo infrastruktura na lokaciji Ražina, pa je i dogovor sa »Zagrebmontažom« o njihovu preseljenju vjerojatno načelan za — budućnost, jer je rukovodstvo ove tvrtke do sada bilo inteligentno i poslovno. Daljnje uništavanje šibenske

Hoće li javni društveni život prihvatiti Ignorantnu maniru na relaciji Poljana — kafić kojom se u zadnje vrijeme obraća građanskoj javnosti polistovjećući Gradsko vijeće s kokošinjem, kojom se nedotupavnom građanstvu objašnjava da njegova svojevrijedna dislokacija nije posljedica straha od nepredvidivoga granatiranja, već želja za ugodnim ladanjem kojom se vuku paralele između osnovaca i boraca na fronti

privrede »spomenutim rješenjima za TEF, »Luku«, »Elektrolizu«, ne treba ni komentirati. Ona se ponavljaju uz neznatne izmjene već dvije godine zajedno sa slučajevima Duboke i Minerske, a ponavljanje dovodi u pitanje rad svih stručnih snaga, što potvrđuje i činjenica da gradska uprava preuzima plan iz 1977. godine!

Jesu li natuknice o planovima razvoja grada plod rada i promišljanja ili tek jadan odgovor na jal oporbenih stranaka, u ovom trenutku je od drugorazrednog značaja za život u Šibeniku. I manje jalni, a više sposobni teško

bi napravili pomak k boljitku u situaciji u kojoj se nalazi grad.

Za daljnji život u gradu važno je kako će građani prihvatiti ovaj »vizijski«, ne vizionarski, plan razvoja Šibenika. Složit će se s njim, raspravom ga popraviti ili odbaciti ga i otići. Naravno da je važno kako će ga prihvatiti šibenski intelektualci. U zatvorenim krugovima struke (pravo, medicina, pedagogija, tehničke znanosti) svi se slažu da situacija u gradu vodi uništavanju struka. Jest rat, ali je i trenutak da šibenski intelektualci odgovore na neka pitanja ako misle i dalje živjeti u Šibeniku, ako

žele spasiti grad od umiranja. Svaki si postavlja pitanja prema vlastitom samoodgoju, a neka su nam i zajednička kao npr: da li grad može živjeti gospodarski samo na kafićima i buticima, društveno u kafićima i na Poljani, a ne u doprinosu pojedinih struka društvenom životu usavršavanjem pojedinaca i struke. Da li će javni društveni život prihvatiti ignorantnu maniru s relacije Poljana — kafić kojom se u zadnje vrijeme obraća građanskoj javnosti polistovjećući Gradsko vijeće s kokošinjem, kojom se nedotupavnom građanstvu objašnjava da njegova svojevrijedna dislokacija nije posljedica straha od nepredvidivoga granatiranja, već želja za ugodnim ladanjem, kojom se vuku paralele između osnovaca i boraca na fronti. Valjda su borci na fronti da bi zaštitili djecu i omogućili im da odrastu. Ili su nam neljudski prizori, kojima nam TV garnira svaku večeru, poremetili kriterije pa nam ni potomstvo u sveopćoj nekrofili više nije sveto pred nečijom nadobudnom karijerom.

Ako i šutimo i dislociramo se u strepnji nad životima drugih a i vlastitim, prepadnuti okrutnošću jednih i dilematizmom drugih a i vlastitim, pitanje je da li ćemo preživjeti? Ako i preživimo zar treba da nam je jedini izgled socijalna skrb?

Vraćajući se iz posjeta staroj i nemornoj, dislociranoj, majci gledam Šibenik s mora. Nepregledan je radi brdovitosti ali je lijep. I možda radi blagosti babiljeg ljeta i ljepote mladosti provedene u njemu treba zaboraviti svu tu samodopadljivost, svu tu površnost, glupost, okrutnost i zloću sadašnjeg života u njemu. Treba se odužiti ljudima koji su me tu u mladosti učili što je to Čovjek i dug prema njemu. Odrastajući u njemu upila sam i sama njegovu tvrdokornost oraha koštunjavca, mučnog voća. Samo dijelovi oslobođeni vijuga i pregrada kore služe ljepoti užitka, ostatak trune ne ispunivši svrhu.

Višnja VRANKOVIĆ

KRONIKA

Vlada Republike Hrvatske, podržava utvrđena načela da nastava na šibenskom, gospićkom i zadrskom području počne redovito 13. rujna, da nema premještanja djece osim na području županije te da treba adaptirati i pripremiti objekte za što sigurnije izvođenje nastave. O tomu je na sastanku čelnike triju općina u Gospiću obavijestila Vesna Girardi-Jurčić, ministrica kulture i prosvjete. Ona je još dodala da je u te svrhe hrvatska vlada osigurala preko 2 i pol milijuna njemačkih maraka. Sastanku u Gospiću bili su nazočni i predstavnici Šibenske županije.

Šibenski Centar za socijalnu skrb izdao je ukupno 2 tisuće 880 uvjerenja za korištenje besplatnih udžbenika osnovcima sa šibenskog područja. U tu brojku uračunata su i rješenja za povrat novca onim roditeljima koji su već kupili knjige, a imaju pravo na besplatne. Budući da se Centru još uvijek obraćaju roditelji koji ostvaruju pravo na besplatne udžbenike na temelju socijalnih iskaznica odnosno rješenja o dječjem doplatku, Centar će te potvrditi izdajući do daljnjeg, iako bi bilo poželjno da se taj posao privede kraju prije početka školske godine. Inače, za besplatne udžbenike, Ministarstvo rada i socijalne skrbi Republike, osiguralo je deset milijuna njemačkih maraka koje će biti uplaćene na račun izdavaca »Školske knjige«. Ministarstvo prosvjete i kulture, organizirat će distribuciju tih udžbenika do samih učenika preko škole.

Narodno sveučilište Šibenik dobilo je nedavno odobrenje od Ministarstva prosvjete i kulture da tijekom ove školske godine organizira nastavu za osnovno obrazovanje odraslih. Pravo na upis imaju sve punoljetne osobe koje dosad nisu završile osnovnu školu. Inače, upisi za obrazovanje odraslih trajat će do kraja rujna. U Narodnom sveučilištu doznajemo da postoji i mogućnost organiziranja srednjoškolskog obrazovanja, ali je još potrebno uskladiti programe s onima koje imaju redovne srednje škole u gradu.

D.L.

ŽIVOT UZ PRVU CRTU BOJIŠNICE:

DVIJE GODINE U IZGNANSTVU, UZ SVE VIŠE »SOCIJALE«!

U UNEŠIĆU ŽIVOT, IPAK, IDE DALJE

U Unešiću, srcu Zagore, udaljenom tek koji kilometar od prve crte bojišnice, život teče uobičajeno. Premda je znak opće opasnosti na snazi gotovo dva mjeseca, žitelji, istina osluškujući zvuk detonacija što su učestala pojava u zadnje vrijeme, na osobnu odgovornost rade u polju, vrtu, kreću se ulicama... Na osobnu odgovornost u Zagori, u Unešiću, svakodnevno rade i brojni djelatnici nekadašnje drniške općine.

Gradsko poglavarstvo Drniša — uskoro?

Djelatnici organa uprave i pravosuđa, što su svoj privremeni smještaj našli na širem splitskom području kao prognanici, nisu dva dana prošlog tjedna mogli doći na posao zbog štrajka željezničara. Vlak iz pravca Šibenika vozio je prema uobičajenom voznom redu. I dok su splitski željezničari štrajkali, nakon sastanka s gradonačelnicima i načelnicima općina i gradova na području Županije šibenske, što je održan u isto vrijeme, na traženje Drnišana, župan mr. Paško Bubalo osobno se obratio ministru prometa i veza Ivici Mudriniću, pismom u kojem traži njegovu »intervenciju« kod Hrvatskih željeznica u svezi s promjenom reda vožnje vlakova na relaciji Unešić — Split. Kako rukovodstvo Drniša nije imalo razumijevanja za Hrvatske željeznice koje su svakodnevno pri povratku s posla u Unešiću, moraju

Stoga mi tražimo da se uvede direktan vlak iz Unešića za Split, koji bi polazio u 14 sati i 30 minuta«, rekao nam je drniški gradonačelnik, Ante Matić.

Nakon što su općinska vijeća općina Ružić i Unešić, izabrala svoja poglavarstva, za isti se »posao« pripremaju i vijećnici grada Drniša. Prema riječima gradonačelnika Matića, najvjerojatnije će se ići na izbor sedmeročlanog poglavarstva, s obzirom na sveukupno stanje, te još uvijek otvoreno pitanje financiranja i donošenja potrebne zakonske regulative. O povratku u Drniš ovom prilikom nismo previše razgovarali, jer sveukupne političke (ne)prilike više ili manje su nam poznate, ali nismo mogli neustaviti da će Drnišani (nažalost) za koji dan obilježiti drugu obljetnicu okupacije Drniša, Oklaja, Ružića i brojnih drugih naselja u drniškom kraju, te isto toliko vremena življenja u izgnanstvu. Nisu izgubili vjeru u povratak, ali — pitaju se kada! Koliko još moraju čekati?

U međuvremenu, brojni kadrovi, mladi i obrazovani, odlaze. Vrijeme čekanja na povratak je predugo, a nepoznanica je i to što će od svojih domova i radnih mjesta pri povratku naći. Ne čudi stoga što se »snalazi svatko kako zna i umije«. Drniš će, bez sumnje, uza sve ostale, ponovno imati kadrovskih problema. O životu Hrvata na okupiranom dijelu nekadašnje drniške općine se, što vrijeme dalje odmiče, sve manje zna. Zna se

DO 20. U MISECU KAKO TAKO...

U jedinoj privatnoj mesnici na području Zagore, u Unešiću, gotovo svakodnevno se može kupiti svježe meso. Po više ili manje pristupačnoj cijeni. Vlasnik mesnice, Ante Kero, koji iz sebe ima osam godina rada u vlastitoj prodavaonici, reći će da nabavlja »živo meso« upravo na području Zagore, a njime opskrbljuje ne samo žitelje Unešića i šireg područja, već ima i stalne kupce iz Šibenika. »Do dvadesetog u mjesecu, ide — kako tako — a, onda postoji 'nestašica kupaca'. Ljudi nemaju novaca kao prije. Ali, uglavnom ide. Posebno kada su vremena 'fešta', rođenja, krštenja, pričešti ili drugih značajnijih dana i datuma«. Ljudi dolaze, pitaju za ponudu i cijene. Kupuju, ili odlaze praznih ruku. Ova Zagorinac je, ipak odlučio, kupiti »nemoj da bude više od po kila« teletine. Inače, prošlog tjedna, teletina u ovoj mesnici je stajala od 20 do 21 tisuću HRD, janjetina od 30 do 32 tisuće, a junjetina 18 do 20 tisuća HRD.

jedino da srpski pobunjenici i dalje pale i uništavaju ono što su drugi godinama gradili, a priroda desetljećima darivala. Gore kuće, šume, raslinje, trava...

Sve više »socijale«?

Nastava u Osnovnoj školi Jakova Gotovca u Unešiću bi, kako saznajemo, trebala početi sa radom u ponedjeljak, 13. rujna. Tako je odlučeno na sjednici nastavničkog vijeća i školske uprave. Da li će tako i biti, ovisi će o trenutnoj političko-sigurnosnoj situaciji. U novu školsku godinu će poći svega 11 prvoškolaca s područja Zagore, a ukupan broj osmoškolaca nije viši od 190. Iz godine u godinu, broj učenika se na tom području smanjuje. Gospodarska nerazvijenost kraja i život u ratnom okruženju, razlog su tome. S tim istih razloga, iz dana u dan, povećava se broj onih koji, po bilo kojoj osnovi, traže neki od oblika socijalne pomoći. Drniški Centar za socijalnu skrb, provodeći program Vlade RH, te skrbeći o prognanicima i izbjeglicama smještenim na tom području, danas brine za gotovo 2500 osoba. Onih sa statusom prognanika je oko 300, a korisnika različitih oblika socijalne pomoći oko 1500. Tim brojkama valja dodati i povratnike na Miljeve, te one u petropoljskim selima.

Centar je zaprimio oko 120 zahtjeva roditelja za 150 osnovaca, o pravu na besplatne knjige. Većina roditelja su nositelji socijalne iskradnice, a ostali korisnici prava na dječji doplatu. Podaci ukazuju na to da će gotovo svaki učenik tamošnje osnovne škole imati pravo na besplatnu knjigu. I dok, ionako siromašna Zagora, očito postaje još siromašnija, sve rjeđe u zadnje vrijeme (što rat duže traje) bilježimo dolazak humanitarnih konvoja, pojedinačnih donacija i pomoći u hrani i odjeći uopće. Mjesečne količine osnovnih živih namirnica za potrebe prognanika i izbjeglica, te »socijalu«, Centar za socijalnu skrb je, za mjesec kolovoz uspio osigurati preko Regionalnog ureda za prognanike i izbjeglice u Šibeniku. »Što dalje, sve je teže«, kaže nam direktorica Centra, Marija Kosor.

Nezapaćena suša!

Osim inih problema, Zagorane muči i jedan od »životnih«, a to je voda. Ovako sušno ljeto ne pamte, osim onih najstarijih, većina njih. Voda iz cjevovoda što prolazi Zagorom, nije za piće u brojnim naseljima. Najviše problema imaju žitelji tzv. istočnog dijela Zagore. Stoga i drniški vatrogasci i Civilna zaštita imaju pune ruke posla. Malo je vatrogasnih cisterna za odvoz pitke vode u naselja koja nemaju vodovodne mreže, ili voda iz »cijevi« nije za upotrebu. Rekonstrukcija mreže je nužnost i upravo, osim ostalih, i drniško vodstvo brine o tome. U Unešiću, primjerice, u tijeku su radovi na dijelu cjevovoda koji je »gušio« dotok vode iz mreže. Cijevi manjeg »profila« mijenjaju se većima. Ali, i inače su potrebni veliki zahvati kako bi se, barem slobodni dio drniškog kraja, u cijelosti i za »svagda« riješio problema oko »slabog pritiska ili ustajale vode u cijevima«, govore nam u Unešiću.

Suša će, dakako, imati posljedice i za poljoprivredne, voćarske i vinogradarske usjeve. Oni najstariji žitelji će vam reći: »Sinko moj, ne dolazi nikada samo jedno zlo. Rat prate i suše i poplave, glad, bijeda, nestašica«. Zar se i priroda okrenula protiv njih, a i nas?

Pripremila: Katarina RUDAN
(Snimio: Vilson POLIĆ)

I NJIH MUČE CIJENE

On, mladić, krenuo je u oranje jedne od svojih njiva. Osim što ga »muči« cijena goriva za traktor kojim valja njive »uzorati«, suočen je kao i ostali Zagorani s problemom gdje to gorivo »naliti«. Do Šibenika je tridesetak, a do Splita duplo više kilometara. U Unešiću, niti igdje u Zagori, naime, nema pumpne stanice. Osim visoke cijene, Zagorani moraju za svoje potrebe »prevaniti« i znatan broj kilometara do prve crpke. Premda se i prije rata govorilo, a svojedobno u tadašnjem sistemu, zaključilo da je nužnost izgraditi crpnu stanicu za gorivo u Unešiću, do danas nije učinjeno ništa. Zagorani i dalje po gorivo moraju u Šibenik ili Split.

Drugog čovjeka na slici (nije htio reći svoje ime), tog dana, još jednom je »iznenadila« viša cijena kruha. Od petka, 3. rujna, »štruca« bijelog kruha u Unešiću košta 3.200 dinara. »Ma, nemojte nas slikati... Šta da vam kažem. Kruva 'valk' mora biti, pošto bio, bio. Nema šta više reći«, sve je što nam je rekao.

HRVATSKE CESTE

Poduzeće za održavanje, zaštitu, rekonstrukciju i izgradnju cesta u Hrvatskoj.
TEHNIČKA ISPOSTAVA ŠIBENIK

gotovo dva sata čekati na vlak od Perkovića do Soplita, nadajući se da će više razumijevanja i konkretne pomoći imati od nadležnog Ministarstva i ministra. »To je, naizgled, možda mali problem, ali naši djelatnici prave više od četrdeset kilometara na putu do Soplita. Zapravo, više na putu nego na radnom mjestu.

EUROPSKI PROMATRAČI POSJETILI NASELJA NA CRTI BOJIŠNICE NA SKRADINSKOM PODRUČJU

Kod ljubaznog domaćina
onajno skradinsko piće

Šefu PROMATRAČKE MISIJE EZ-a u ŠIBENIKU, Jeanu-Noelu Derepasu, domaćin je bio i skradinski župnik, don Ante Lovrić-Caparin. Neprijateljeva česta meta u Skradinu upravo je crkva Porodenja Blažene Djevice Marije, kazao je don Ante šefu EZ promatračke misije, indirektno ga zamolivši da napravi sve kako bi Skradinjani ove godine u svojoj crkvi mogli proslaviti blagdan Blažene Djevice Marije

Europska promatračka misija, na koju smo već pomalo zaboravili, odlučila je izgleda obnoviti svoju aktivnost na šibenskom kriznom području. Do sada od njihova rada puno koristi nije bilo. Sve se svodilo na »dodoh, vidjeh, zabilježih i ništa nakon toga ne napravih«.

Jean-Noel Derepas, šef promatračke misije EZ u Šibeniku na vlastiti je zahtjev, protekle subote, u pratnji Petra Dundera načelnika Općine Skradin obišao mjesta uz skradinsku bojišnicu — Pavasoviće, Dubravice i sam Skradin. Želio se osobno u razgovoru s civilima, uvjeriti u to kako žive, na što se žale, što im nedostaje. Tom posjetu prethodio je razgovor gospodina Derepasa i njegovih kolega s čelnicima skradinske općine na kojem se ustanovilo da se dvije godine nakon rata i okupacije dijela skradinske općine gotovo ništa ne zna o sudbini malobrojnih Hrvata koji su ostali tamo. Tom prigodom Petar Dunder, načelnik Općine Skradin zamolio je europske promatrače da do sljedećeg susreta prikupe podatke o tomu kako žive Hrvati u Sonkoviću i Laškoviću. No, na tom, drugom susretu u Skradinu, prilikom posjeta mjestima uz skradinsku bojišnicu, gospodin Derepas nije mogao s tim u vezi ništa reći. Njegov je odgovor bio uopćen. »Moje kolege, članovi europske promatračke misije koja je smještena u Kninu, posjećuju Hrvate koji žive u ružičastim zonama (koje gospodin Derepas u odnosu na Srbe u čijem okruženju žive naziva manjinom) informacije su pozitivne, Hrvati tamo žive dobro — kazao je gospodin Derepas u kraćem razgovoru u skradinskom župnom uredu gdje im je domaćin bio skradinski župnik don Ante Lovrić-Caparin. Petar Dunder međutim nezadovoljan takvim odgovorom koji, kako je kazao, slušamo već dvije godine inzistirao je da ako već hrvatska delegacija ne može posjetiti Laškoviću i Sonković, omogući da se Hrvatima pošalje humanitarna pomoć, posredstvom međunarodnih humanitarnih organizacija i liječnici te da ih, ako ne mogu liječnici s hrvatske strane, obidu predstavnici humanitarne organizacije »Liječnici bez granica«. Imamo informacije, kazao je Dunder, da su Hrvati koji su ostali u Laškoviću sada zatočeni u jednoj kući dok su prije mogli živjeti u svojim domovima. To nas navodi na samo jedan zaključak — da su taoci srpske vojske! Istodobno, kazao je Petar

Dunder, Srbi koji su ostali živjeti pod hrvatskom vlašću imaju sva prava kao i Hrvati, dobivaju i humanitarnu pomoć i sve ostalo. Taj razgovor s gospodinom Derepasom pokazao je da se od početka, od dolaska promatrača EZ u Hrvatsku, u njihovu odnosu prema ovdašnjim problemima nije ništa promijenilo. Gospodin Derepas postavljao je takva pitanja u vezi sa situacijom na skradinskom zaposjednutom području kao da je to prvi put da se europski promatrači s tim problemima susreću, kao da uopće ne postoji kontinuitet njihova rada!

Nakon razgovora u skradinskom župnom uredu, gospodin Derepas je prošetao Skradinom a obišao je i javno sklonište u kojem je zatekao dvadesetak Skradinjana koji kao krtice pod zemljom žive već skoro tri godine — u skloništu spavaju, jedu, jednom riječju žive... Blijedi, iscrpljeni, izmučena pogleda. Posjetio je potom Pavasoviće, jedno od žarišta priprema ustanka protiv Hrvatske u kojem su u proljeće 1991. godine otkrivene velike količine oružja i municije a u kojem je ostalo živjeti pedesetak Srba. Susreo se s mještanimom Radom Pavasovićem, kojem je jedan sin na neprijateljskoj strani drugi u Hrvatskoj vojsci. Rade nema primjedbi na uvjete života osim što u Pavasovićima nema vode. Mirovinu prima redovito, obrađuje malo zemlje u blizini. »Sada nemamo nikakvih problema, kazao je Rade gospodinu Derepasu, Hrvatska vojska se prema nama dobro odnosi, dok je na početku bilo i maltretiranja i odošenja stvari iz kuća, a kako će biti dalje ne znam. Ja bih najviše volio da rat prestane danas u 12 sati... Ni ostali Srbi s kojima je pričao nisu se puno žalili, osim na to što nemaju već godinu dana vode i što siromašno žive — polja ne mogu obrađivati a humanitarnu pomoć dobivaju rijetko. Na pitanje načelnika Dundera znaju li tko granatira Pavasoviće nisu se željeli izjašnjavati — pucaju i jedni i drugi kažu, ne znamo čije granate padaju!

U Dubravcima su domaćini, čelnici skradinske općine suočili gospodina Derepasa s posljedicama stalnih napada Srba — srušenom zgradom osnovne škole i crkvom Gospe Fatimske koje su bile među prvim metama napada. Posebno iznenađenje, za njega, što nije krio, bio je razgovor sa Slavkom Vukovićem, mještanimom

EUROPSKA »NAIVNOST«

Jean-Noel Derepas razgovarao je i s Nelom Vuković, skradinskom liječnicom i povjerenicom Crvenog križa za to područje, koja mu je osobno posvjedočila o svim neuspjelim pokušajima da se pomogne Hrvatima na zaposjednutom području skradinske općine

Izrade Pavasovića u Pavasovićima, gospodin Derepas nije mogao odbiti niti tradicijsku rakiju od »rožica«

Živjeli smo s njima kao braća, međusobno smo se ženili i udavali a gledajte što nam sada rade — pokušala je jedna Skradinka objasniti gospodinu Derepasu uzroke rata na tom području

Ilija Pavasović pokazuje gospodinu Derepasu zabilježbe o tome kada su mještani Pavasovića dobili humanitarnu pomoć — prema njegovim riječima rijetko iako, kaže, zna da pomoć često stiže u Skradin?!

R

REVIJA
ŠIBENIK

OBALA OSLOBOĐENJA 1
POŠTANSKI PRETINAC 69
TELEGRAMSKA KARTICA
»REVIJA« ŠIBENIK

CENTRALA 059/23-888 | 23 995
DIREKTOR 23-670
KOMERCIJALA 23-989
SEKRETARIJAT I RAČUNOVODSTVO 24-614
SALON PO MJERI 26-018
ŽIRO-RAČUN: 34600-601-1221

TVORNICA MODNE KONFEKCIJE nudi asortiman odjevnih artikala:

u ženskom programu: haljine, bluze, hlače, kostime-kompleti, jakne, mantile, kapute
u muškom programu: jakne-vjetrovke, mantile, kapute

REVIJA tržišno nastupa proizvodnjom i uslugama šivanja uz objedinjenje svojih ostalih djelatnosti: cestovi promet, trgovinu na veliko i malo, izradu i popravak tekstilnih predmeta te vanjsko-trgovačku djelatnost (uvoz-izvoz). Renomirana je konfekcijska tvrtka po kvaliteti izrade i iskustvu na domaćem i europskom tržištu.

Nova tvornica u izgrađenom novom proizvodnom prostoru i s novom tehnologijom smještena je u Bilicama.

ca kojeg je u njegovoj kućarskoj radionici, na puškom četnika iz Vujaka i Travica kako narezuje vijke. Slavko prognanik a prije godinu se sa suprugom vratio ovicve. Jesu li svi ovdje tako kao vi? — iznenađeno je upitao gospodin Derepas, ali Slavkovu ženu koja je na unucima ispod peke veliki domaći kruh. Idilična sfera nimalo karakterističnija koja se nalaze pod neprijateljskom vatrom. što mu nedostaje, Slavko razmišljanja odgovorio da a to znači sve!« Gospodin Derepas uredno je bilježio svaku riječ i sva imena

svojih sugovornika. Zorno se mogao uvjeriti kako se živi s ove, hrvatske strane crte razgraničenja, dok ona druga koju svi nazivamo ružičastom zonom ostaje i dalje nepoznanica, »nedodirljiva zemlja« izgleda i za međunarodne organizacije. Jer posljednji odgovor koji je na upit šibenskog Crvenog križa stigao početkom ove godine iz civilnog sektora UNPROFOR-a u Kninu, bio je da nemaju podataka o Hrvatima u Laškovici jer tom području, koje je proglašeno ratnom zonom, humanitarci nemaju pristup. Jedno je međutim sigurno, ta područja za Hrvate koji su na njima ostali živjeti nisu nimalo ružičasta...

D. FERİĆ
(Snimio: S. FERİĆ)

Gospodin Derepas bio je posebno iznenađen smirenošću i sabranošću Slavka Vukovića koji sa svojom obitelji normalno živi u Dubravcima, na puškom četnika iz Vujaka i Travica

SUČELJAVANJA

ZAŠTO SU
JALOVCI
TOLIKO
ZAVIDNI?

Nekima zbilja ništa ne valja. Nije ih, hoćemo izreći, malo koji u tuđim iskazima, ostvarenjima ili, hajdmo ih barem tako omediti, pokušajima ne vide ama baš ništa vrijednog o čemu bi trebalo pisati. Oni naprosto bivaju »slijepi« spram svega što nije njihovo, a to je njihovo — gotovo isključivo verbalne težine i kakvoće. Pa nas je, tu prošlih dana, susreo jedan uvaženi tzv. šibenski kulturni djelatnik (a mi bismo bez iole ograda naznačili da se ti, ipak i unatoč svemu, radi o kulturnom radniku!) i takoreći bez pozdrava i uvoda spočitnuo nam da što se toliko (i s toliko hvalospjeva) prihvaćamo izložbe Dragutina Grgurevića, kao da te mazarije, baš tako izreče, zaslužuju podrške u tiskovinama. Što smo mu otpovrnuli — to nije važno, vrijedna je samo (i gotovo isključivo) već u uvodu iskazana rečenička udruga o ljudima kojima ama baš ništa ne valja. I ne radi se to o nekom (i nekakvom) visokom kriteriju, nije po srijedi priklonost »pravoj i nepatvorenoj« umjetnosti, jer taj uhodar prošloga i naprsli, to jest novopečeni branitelj, tek stasalog slijub svojih razmišljanja svodi na jalovu zavidnost. U takvim je promišljanjima prevladstvena inačica da se drugoga mora omalovažavati. Podučavatelji »reda u kulturi« (da barem na trenutak izbjegnemo jedninu) najsretniji bi bili kad bi se samo (i isključivo) njih pitalo što, kako i o čemu pisati, kome dozvoljavati da izlaže, kome tiskati knjige, na čija predavanja hitati i tako dalje i tome slično. Bilo bi dobro, to jest ne bi bilo vrijedno prigovora i novinskog odgovora, kad bi po srijedi bilo samo neshvaćanje (ili »neshvaćanje«) izložbe (i predložene eksponata) što smo je u uvodu poimenovali — ali nije, nažalost, tako. Taj isti, za neke visokotiražni šibenski, to jest ovdašnji kulturni djelatnik, imao je također »visok kriterij« i kad je objelodanjen zbirka pjesama Vesne Mrša, a ni potonju skupnu izložbu šibenskih slikara amatera (ovo amatera valja shvatiti i prihvatiti u egzistencijalnom smislu i pogledu!) nije »mogao smisliti«. I što još reći? Možda bi valjalo kazati, premda ni od toga neće biti nikakvog ploda, da slična rezoniranja u Šibeniku nisu usamljena i da ih, nažalost, i golemo čude, proturaju (i poturaju) ljudi od kojih se to, u nazočnosti pojake doze nalivnosti, ne bi očekivalo. Radi crtnje naznačit ćemo da je izgradbenih razmišljanja i promišljanja u gradu podno Šubičevca ionako premalo, da to ne traje od jučer, i da je, hoćemo kazati, u pravu jedan drugi renomirani ovdašnji kulturni djelatnik koji već godinama uporno besjedi o »šibenskim minerima«. To jest o (često utjecajnim) ljudima kojima ništa ne valja ponajviše zarad toga što su sami malo što valjanoga i zamjetnoga uradili u svom trajanju i »hodu« kroz kulturu, pa su zbog toga zavisno-jalni! Ako netko napiše tri, četiri ili pet knjiga — te edicije, možda, i ne moraju biti Olimp povijesno-književnih (ili sličnih) tiskovina, ali potcijeniti i sam trud čovjeka koji za te edicije nije dobio u moneti niti, takoreći, da pokrije troškove indiga i papira — zbilja (i uistinu) predstavlja »primjermi« bezobrazluk. Omalovažavanje tuđeg truda, manifestacija, tiskovina i priredaba što, u većoj ili manjoj mjeri, iskazuju dihaj Grada ne može se shvatiti kao kritički izričaj, a može nazvati »glupošću jalovih«. A imena ionako, često ili ponekad, i nisu važna. Dabome.

J. VESELIĆ

Izložba slika, grafika i skulptura znana kao prezentacija »More, ljudi, obala« primjer je kako samo jedno čeljade, i u nevremenima, može istinsku umjetnost obogatiti manifestacijom kakvu se samo poželjeti ushtije. Kad je, sjećamo se pomalo kroz izmaglicu desetljeća toga, zagrebačka slikarica Lidvina Luketa 1971. godine u zgradi (tadašnje) osnovne škole priredila prvu rečenu izložbu — bio je to i onda događaj vrijedan umjetničke pozornosti i priredba koja je već u nastupu iskazala kako se, kad se hoće, želi i ima volje, može oživotvoriti neprijeponan umjetnički doseg. Bilo je od tada i ponekih teškoća i nesnalaženja, ali je »More, ljudi,

obala« baš zahvaljujući neumornoj i nesebičnoj umjetnici Lidvini Luketa prebrodila sve sprudove i nanovo se, kao ovoga ljeta, iskazala primoštenskom i šibenskom gledateljstvu. Nakon Primoštena, po već utvrđenom redoslijedu, Muzej grada Šibenika preuzeo je pod svoje okrilje tu izložbu slika, grafika i skulptura, postav koje je djelo kustosa Ksenije Kalauz i Tomislava Pavičića. Na upravo okončanom šibenskom predstavljanju svojim radovima iskazalo se više od šezdeset umjetnika, a među njima i nekoliko šibenčana (Ante Belamarić, Davorka Brešan, Nido Erceg, Aleksandar Guberina, Branko Lovrić-Caparin). Razgle-

davanje predočenih izradaka bio je uistinu ugodan doživljaj, jer je raznolikost tematike i umjetničkih izričaja, da se tako izrazimo, ugađala i laičkom oku. (U koliko je mjeri izložba bila posjećena — to je posebno pitanje i ne može ga se, sasvim razumljivo, promatrati van sigurnosnih i ljetno-sparinskih omedenja! (Bilo kako bilo, šibenski život izložbe »More, ljudi, obala« bio je vrstan prilog kulturnom životu Šibenika. S druge strane, kako je to zapisano u katalogu izložbe, ove su godine svoja izložena djela Muzeju grada Šibenika darovali neki inozemni umjetnici (Romeo Bevi-

UMJETNOST

AROMA
UZMORJA I
OPČINJENOST
TRADICIJOM

lacqua, Giuseppina Balera, Adriana Bottiglioni Cautero, Beatrice Botto, Renata Capitano, Tiziano Angelo Cautero, Maria Novella Magagnotti, Ana Maria Tranni i Letizia Taverna), pa će i te darovnice pripomoći, da se tako izrazimo, da buduća šibenska galerija umjetnina bude vrijednost »teža« i zanimljivija. Bilo kako bilo, izložba »Ljudi, more, obala« bila je umjetnička prezentacija kakvih bi i inače trebalo biti više. I koja nesumnjivo zaslužuje izdanijsi gledateljski odaziv.

O.R.

ČUDNA ZAKONITOST
IZDAVAŠTVO
PADOBRANSKOG
PRIVJESKA

»Poetski iskaz Gulinove, nadahnut svjetonazorom »cool« kulture, tipičnim za »beat« generaciju, bilo da izabire vezanu formu stiha, bilo njegovu fluidnu strukturu, bližu govoru svakodnevice, ispovijeda ponajprije u dokumentarnoj, narativnoj formi snažni pjesnikinjin individualizam, pjesnički ego koji buntovno, ironično, bez pretenzija k refleksivnom sagledava, sudi i pokazuje tjeskobu vlastite intimne situacije kao breme bivanja u predmetnostima »precivilizirane pustine«. Unatoč estetici ružnoga — urbanog, sivog, neurasteničnog svijeta — odricanjem od romantičarske himbene, patvorene osjećajnosti, poetski svijet mlade pjesnikinje razotkriva iskonsko duboki, latentni lirizam pjesničkoga subjekta«. Navedeno je doslovno naznačeno na »bjelinama« (pa se može shvatiti i kao propagandni jezični sklop) knjige pjesama »Nova biologija« poetese Vesne Gulin koju je objelodanila Gradska knjižnica Jurja Šizgorića u svojoj knjižnici »Lastovanje«. (Prethodno je tiskana knjiga Jele Godlar pod naslovom »Helka Stapp i njene sanje«). Premda susret s novim »pjesničkim licem« uvijek pretpostavlja blagonaklonost osvrta, poezija Vesne Gulin u tom pogledu (iako ne sasvim i do kraja) sama po sebi, to jest svojom kvalitetom, i ne postavlja neke posebne barijere. Jednostavno govoreći, poezija Gulinove nije pjesničko »otkrivanje svijeta«, njeni stihovi odišu stanovitom osebnjuošću, ali ih se, bar ove ponudene u prvoj zbirci, isto tako ne može (a niti treba, dabome) proglasiti nečim posebnim, iznenađujućim. Ako se osvrst stavi u te (i takve) odrednice — onda, s druge strane, nema ni trunke razloga da se ne bi ustvrdilo da je

stihovlje Vesne Gulin izuzetna kvaliteta u ženskom korpusu šibenske poezije (Ana Vidović, Vesna Parun, Olgica Marić, Ingrid Berović, Vesna Mrša itd.) da, kao takvo, uistinu zaslužuju pozornost čitateljstva, onog, dakako koji družuje s poezijom ne smatra gubljenjem vremena. »Nova biologija«, tiskovina rasprostranjena na nešto više od šezdeset stranica, donosi tek nešto manje pjesama kojih naslovi (Ja imam više od 70 posto vode, Pun kufer, Kako odoljeti, Jedna spiritualistička, Ja sam novac, Padobranski privjesak, Kupke i napici, Ja sam roba s greškom, Ja sam zaštićena vrsta itd.) u sta-

novitoj mjeri čine puninu naslova zbirke, ali, čini nam se, bar u određenoj situiranosti i »iskopčanosti« daju za pravo piscu »propagandnog« teksta na prijelomnoj, naslovnoj strani eidicije »Nova biologija«. Možda će dobronamjerni čitatelj poeziju Vesne Gulin shvatiti (a donekle i prihvatiti) kao puko dodvoravanje modernosti, to jest kao pokušaj da se izvrgnutim, napačke poredanim smislovima iskaže karakteristični odmak od onog »već viđenog« u poeziji. Možda. Po svoj prilici. Pa ako i jest tako, nema prijepora da je Gulinova svoju prvu zbirku sazdala na doživljenosti vremena i ulomcima

osobnih (polu)iskustava, da je zajezdila u novine koje jedino i jesu kadre da je privedu vrhu ljestovlja hrvatske ženske, da opet naznačimo) poezije. Premda bi, zasigurno bilo ishitreno izreći, iako bez utvrdene pretenzije, da je V. Gulin prvom samostalnom zbirkom »zatekla na spavanju« znalce poetskih redanja riječi — to ne znači (niti bi se tako moglo shvatiti) da »Nova biologija« ne zaslužuje podršku, a onaj koji ju je objelodanio pohvali. Dapače. I s tiskanjem friškog šibenskog stihovlja valja obvezno nastaviti. I zato iznaći i vremena i, dakako, nasušnog novca.

O.R.

Bivša i buduća samoća

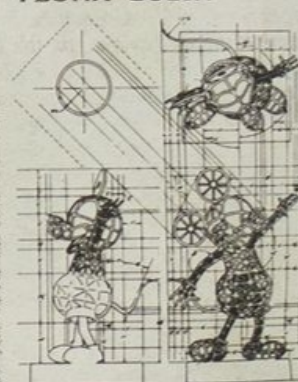
Biti sam?
Ja sam bila strašno dobra u tome.
Pravi šampion.
Ja sam bila sama kad nitko nije bio.
Ja sam obožavala svoju samoću.
Moja osama, tako komforna i čvrsta.

Meni nikad nije trebala usamljenost drugih.
Sve je bilo moje, jedno, nedjeljivo.
Kakvo zadovoljstvo biti sam, po strani.
I rugati se zbrci u svijetu što se sa strašću prepleće i cjepla.

Na svoju samostalnost bila sam tako ponosna.
Sama i sigurna, ne gubeći nikad tlo pod nogama.
Moram se odreći titule.
Bila sam sita svega, a sad sam svega gladna.
Sad ću se malo rugati sebi.
Jer ništa nije nedjeljivo.
Jer se moja samoća raspolovila
i drugi njezin dio ne može ostati moj.
Biti sam?
O, ja sam bila strašno dobra u tome.
Svjetska klasa.

Vesna GULIN

VESNA GULIN

NOVA
BIOLOGIJA

KORACI NA PLOČNIKU

DRAGI RAZGOVORI
O IZBLIJEDJELIM
SJEĆANJIMA

Ako je prisjećanje naivno samozavaravanje da ono što se dogodilo koliko li prije (sad već strahovito odmaklog, to jest prohujalog) vremena i u budućnosti može opstati kao neka sjenka življenja — onda je to, po svojoj prilici, dobar znak da se i svi ponovni susreti preinačuju u novu realnost. Hoćemo, naime, kazati da sva ta naknadna i doknadna druženja s prijateljima iz mladosti, školskim razrednim drugovima, maturantskim generacijama i sličnim omeđenjima predstavlja, zapravo, susret s onim što je bilo i što se, ma koliko to mi u naivnosti željeli, više nikada i na nikakav način ne može opetovati. Ponovno, na okupu nađena generacija koja je maturo, recimo, prije trideset godina rekla zbogom ne samo mnogima među sobom već i onoj pravoj i bezbrižnoj mladosti, onom vremenu kada je i jedan osmijeh označavao vječnost ljepote i vedro zagledavanje (premda bez iole temeljnice) u dane što tek imaju naići, taj naraštaj, kad se, velimo, nađemo nakon toliko i toliko godina biva — međusobno nepoznat. Umjesto mladih i vedrinom oličenih obraza — rukuju se trbušasti bivši dječaci i vitke djevojke, nema više onog lakonog poskakivanja, mnogo je tjera nestalo i odlepršalo u vjetar dosetkivanja, tih nemoljivih mogaćih vremena, doba, dakle, koje svakome, ama baš svakome i bez iznimke, sasvim lijepo — počesto i bez zagledavanja u zrcalo — kazuje «koja je ura». Ali su, ipak, i unatoč svemu i svemu, ti susreti dragi i priželjkuju ih se s nadom (a možda i uvjerenjem) da će se doknadnim razgovorima razbistriti ona negdašnja nerazumijevanja i oštra, na nož iskazana, sučeljavanja. Međutim, susret s prijateljem kojega nismo vidjeli lijepih dvadesetak ili tridesetak godina biva istodobno i golemo razočaranje, biva i zbog toga što ispred sebe gotovo da imamo drugoga čovjeka, pa tek tada (i u tim šašavim i nevoljko prihvaćenim okolnostima) onako na brzac priznajemo — bez ijedne izrečene riječi — sami sebi da se i s nama, zasigurno, zbilje isto. Jer se vremenu ne može pobjeći. Pa kad se nakon tog rukosada zapodijene razgovor, kad se onako na brzac (a ponekad i ponešto sporije) uzajamnim dostavljanjem pretresu zbivanja od prije toliko i toliko vremena, kad se, dakle, nanovo snime događaji koji su tvorili mladost i preinačili su u sjećanje — tada, znate to dobro, nastaje pogolemi muk. Biva to zarad činjenice što se u raspuklinama godina, u onom razmaku neviđenja, malo toga zbivalo o čemu bi obojica susretnika imalo realno razgovarati, biva to tako jer su im startovi različiti a doživljaji izmakli jednadžnosti. Možda će nas prijatelji iz školskih dana u takvim susretima prisjetiti i nečega što se davno zbilje a tek se sada,

naknadno dakle, iskazuje kao prava istina, može se tu raditi o nekoj psini ili nekakvom drukčije «snimljenom» događaju, ali sve je to utaman jer vremenska praznina čini svoje. Čašica pića (jer drugog načina da se stvar pomakne s mrtve točke zasigurno nema) može razvezati jezike, ali sve je to ipak samo prolazna munjevina koja ne donosi kišu sjećanja. Jer ih, naprosto, nema. U tom raskoraku između prošlog vremena i sadašnjeg (možda i statusnog) razilaženja ubacio se crv sumnje nismo li (jer i o nama može biti riječ) ostali dužni davnim prijateljima naprosto i zbog toga što danas, premda toga i ne moramo biti posve svjesni, želimo biti oni od prije, ne bismo li tako ugodili vremenu zajednički odrađenih manguparija ili nedovršenih dječjačko-omladinskih loptokrpe-njačkih utakmica. Umijeće prisjećanja, međutim, ima svoje oštro obrađene bridove i malo kome uspijeva od prošlih niti isplesti mrežu sadašnjosti, biva baš tako bez obzira na želju, trud, namjeru i htijenje. Bivši dječaci i bivše djevojčice skanjivaju se to, zarad toga naknadnog susreta, prestati biti, iako im je svima (osim valjda onim rijetkim, to jest vječitim zanesenjacima) shvatiti i razvidno da ovo što sada doživljavaju valja prihvatiti (i prihvatiti) samo i jedino kao dug prema onome što je bilo. Možda će netko kazati da se ovim napisom hvatamo u kolo onih motrišta koja odbacuju razložnost naknadnog druženja. Ali to nije točno. Sastanci davnih prijatelja ili grupne seanse maturantskih generacija jesu, ipak i unatoč svemu, dragi susreti, u njima se vraćamo u ono što smo jednom bili, ali je sasvim druga stvar što, na žalost, baš u tim i takvim sjedeljkama kruto i neumoljivo postajemo svjesni činjenice da više nismo oni što smo bili. I u tome nema ništa lošega. Pa kad se u takvim prilikama međusobno umorimo od podsjećanja i prisjećanja na ono što je bilo, na ono u čemu smo nekad tako dragovoljno (ili prisilno, čak) sudjelovali, kad, dakle, iscrpimo rezervoare memorije — nitko nam nije kriv za napukline u razgovorima. Nakon dva ili tri desetljeća davnih prijatelji to i dalje jesu i ne prestaju, dabome, biti, samo to više nije ono bezbrižno čas-kanje, lupetanje, poskakivanje i zezanje, već je u sve unišio sjedokosno i naborano vrijeme koje nas, čak i na takvom skupu i okupu, čini nekako (pomalo) međusobnim strancima. Pa ako je tako onda bi, bez velikog mudrovanja, valjalo obaviti žalost samo nad pukom činjenicom da je ružno i žalosno što takve susrete nismo njegovali češće. Vremenu i zaboravu usprkos. Samo i za tu spoznaju ponekad biva kasno.

J. VESELIĆ

SUSRET

DO DRŽAVLJANSTVA
STRPLJENJEM

Ponekad mu zamjeraju na prevelikoj revnosti. Drugih primjedbi kolege vojnici i časnici nemaju kada je u pitanju Fejzulaf Ademi. Dapače, s ponosom nam ističe, poštuju me i cijene. Kao dragovoljac uniformu Hrvatske vojske obukao je još u listopadu 1991. godine, nekoliko mjeseci nakon što je morao pobjeći s Kosova, gdje je radio u rudnicima «Trepča». Nakon sudjelovanja u poznatom štrajku u «Starom trgu» i odbijanja da potpiše iskaz o vjernosti srpskoj dražvi, bježi u Hrvatsku u Šibenik. Tako je izbjegao zatvorsku kaznu, ali bio prisiljen i napustiti obitelj. Već 26 mjeseci nije vidio ženu i petero djece. Najmlađe dijete je rođeno nakon njegova odlaska.

Kao pripadnik Hrvatske vojske,

a sada je u postrojbi 15. domobranske pukovnije, više je puta pohvaljivan. Nije mu bilo teško, kaže, ni na južnom bojištu. Na tri mjeseca provedena u obrani južne Hrvatske posebno je ponosan. Dakako, sve je to previše lijepo da bi bilo puna istina. Fejzulaf Ademi ima prevelikih problema zato što ne može dobiti potrebne civilne dokumente. Iako ostvaruje sva prava koja pripadaju hrvatskom vojniku, ne uspijeva dobiti osobnu iskaznicu i druge neophodne papire. Nije ni čudo da netko tko se od prvih dana s oružjem u ruci, nalazi na prvim crtama obrane Hrvatske, nema problema s vojničkim pravima. Čudno je, međutim, da nema ni naznaka vremena u kojem će Fejzulaf postati hrvatski državljanin. Dapače, činovnici

kojima se obraćao nisu imali razumijevanja, čak su to, a priori proglašavali nerješivim slučajem. Jer, trebalo bi otići na Kosovo, gdje ga osim žene, djece i rodbine, čekaju lisice i zatvor, uzeti izvadak iz matične knjige rođenih i ostale potrebne dokumente. A to, priznat ćete, ne ide baš glatko.

Ademi je uz sve to strpljiv, vjeruje da će, njegov doprinos domovinskom ratu omeškati birokraciju i da će doći vrijeme kada će postati ravnopravan građanin Republike Hrvatske. Do tada, a svakako i duže, bude li trebalo, s puškom će čuvati isturene položaje naše vojske, na šibenskom ili bilo kojem bojištu u Hrvatskoj.

M.S.

(Snimio: V. POLIĆ)

DIJETE
I RATDJETETU
JE POTREBNA
PAŽNJA

je nastaju kao posljedica smetnji u održavanju pažnje. Mada su takva djeca vrlo simpatična i interesantna osobama s kojima su kratko vrijeme.

Ukoliko stanje odvojenosti od majke, oca ili druge osobe koja brine o djetetu traje duže vrijeme, posljedice su očigledne, a terapijski rad s djetetom je pravi izazov za terapeuta. Štoviše, ako se djetetu samo prijeti sa odvajanjem, posljedice mogu biti čak i gore od same odvojenosti.

Čini se da neki roditelji u odgojne svrhe i upotrebljavaju ovu prijetnju i ne bi čudilo da time postižu «dobre» rezultate, bar s njihovog aspekta, a ne razmišljaju o tome koliko je to opterećavajuće za dijete i kakve su posljedice za njihovo psihičko zdravlje.

Ratom je u centar svih strahova doveden i strah koji se javlja uslijed odvojenosti djeteta od njemu bliskih osoba. Raste strah od samoće i napuštenosti od svih bliskih, a bez obzira na to što bi ovaj strah sa sobom trebalo biti manji, on se izraženo povećava.

Odjednom bez obzira na dob dijete bez bliske osobe

- biva zabrinuto jer će se nešto strašno dogoditi,
- ne želi ići u školu,
- ne želi samo ići spavati,
- ne želi samo ostati kod kuće,
- za vrijeme sanjanja ima noćne more u kojima ostaje samo,
- pri odlasku iz kuće ima bolove u želucu, mučninu, glavobolju,
- uznemireno je ako bliska osoba mora nekamo, makar i na kratko, otići poslom iz kuće,
- djeluje apatično, tužno, povlači se iz društva, ne želi se igrati.

Za vrijeme kada je bio mir, ovakva ponašanja djece su bila nerealistična, jer strahovi nisu bili opravdani, sada, za vrijeme rata ovi strahovi su umnogostručeni i vrlo realni, vrlo stvarni i svakodnevno potkrepljivani.

Posljedice su time i teže i dugotrajnije, teže se terapijski mogu mijenjati i «liječiti».

Trenutno se čini da je svako dijete na području gdje živimo izloženo opasnosti gubitka materinske skrbi i posljedica straha od odvojenosti od bliskih osoba. Pitanje je samo koliko uočavamo simptome koji su posljedica takvog stanja i koliko ih zapravo ne vidimo i ne želimo vidjeti, jer, na žalost, pokušavamo racionalizirati navedene simptome «normalnošću» nenormalne situacije. Pitanje je samo da li smo svjesni težine posljedica ovakve situacije.

Odvajanje djece od majki, roditelja ili djetetu bliskih osoba predstavlja veliki problem unutar obitelji a koji nastaje iz različitih razloga. Odlazak u vrtić, ranije u neratno tako sada daleko vrijeme, bio je klasičan primjer takve situacije. Sada je rat doveo do čitavog niza sindroma situacija koje utječu na odvojenost djeteta od majke, i ne samo od majke, duže ili kraće vrijeme.

Za sveukupan razvoj djeteta od temeljnog je značenja topao, intiman i trajan odnos djeteta s majkom, od rođenja do svake kasnije ovisnosti od roditeljske skrbi. Gubitak materinske njege, odnosno brige je svaka situacija u kojoj dijete nema istančani odnos emocionalne topline od strane majke. Uskraćena materinska briga može biti i onda kada je roditelj u obitelji ali se ne može posvetiti djetetu, a netko drugi ne može iz bilo kojih razloga pružiti potrebnu ljubav i njegu.

Posljedice nedostatka ili poremećene brige i njege djeteta u ranim godinama života je značajan jer o njemu ovisi čitav niz posljedica koje mogu biti kratkoročne ili dugoročne.

Tako npr. poremećaj privrženosti ima sljedeća obilježja:

- poremećaj nastaje prije pete godine života,
- poremećaj se izražava neprikladnim ili poremećenim socijalnim odnosima, i to u jednom od oblika:
- nedostatkom ili izostajanjem zanimanja primjerenih dobi djeteta u započinjanju ili reagiranju na većinu socijalnih situacija,

— pretjerana bojažljivost i poremećaj pažnje, koji se ne smanjuju u prisutstvu osobe koja se brine za dijete,

— neprobirljivost u socijalnim odnosima (pretjerana nedistanciranost, prevelika bliskost s nepoznatim osobama).

Može se pitati što ako dijete nema poteškoća u intelektualnom razvoju, kako to dijete reagira? Značajno je to, da bez obzira na razinu intelektualnih sposobnosti, koje mogu biti i iznadprosječne, ukoliko je dijete bilo odvojeno od majke ili bilo izloženo neprikladnoj brizi ne uspijeva uspostaviti primjeren emocionalan odnos sa specifičnom osobom i izražava površnu privrženost s bilo kojom odraslom osobom s kojom stupi u kontakt, niti reagira na to da se osobe koje se za njega brinu mijenjaju. U predškolskoj dobi takva djeca imaju često poteškoće u ponašanju, a kasnije i poteškoće učenja ko-

prof. Gina LUGOVIĆ
prof. Jagoda KRŃEVIĆ

šibenka
EXPORT-IMPORT
TRGOVINA I PROIZVODNJA

IZMEĐU JUČER I SUTRA

NJEHOVO
VELIČANSTVO
NOVAC

Hoće li šibenski kvalitetni klubovi definitivno izgubiti utrku u hrvatskom vrhu samo zbog toga, što se moraju «prisilno» pokloniti njegovu veličanstvu zvanom novac?

— Pa, tko normalan može udovoljiti zahtjevu Seje Bukve da za dvije godine dobije 150.000 njemačkih maraka i stan u trajno vlasništvo? — nije mogao izdržati, a da to ne kaže Tonči Kandido, predsjednik Stručno-tehničke komisije «Šibenik—Zagrebmontaže».

Predsjednik HNK «Šibenik» Goran Pauk nema susret s takvim, za hrvatske (ne)prilike fantastičnim svotama, ali svedeno izjavljuje: Znam da bi nam trebao Živković iz Solina, znam da su igrači za nj, ali tko će izdvojiti 40.000 njemačkih maraka za jednu sezonu. A toliko treba dati njemu i Solinjanima na ime odštete.

O njegovu veličanstvu zvanom novac Goran Šarić, predsjednik «Elemesa» progovorit će na drugačiji način, ali zapravo iz istog kuta: Tko kaže da Korana Longin ne može s Baldekinu u Split ili neki drugi klub, ali ispisnicu valja platiti. Pa, tko bi nama besplatno dao igrači-cu?

Jesu li se u «Elemesu» pomirili da, zbog besparice, nemaju šanse za visoke domete, odnosno da li se Baldekin i Šubičević ne mogu pomiriti s istinom kako bez «pristojnih» sredstava nema i puno smisla maštati o visokim dometima!? Odgovore na to, kad bi htjeli biti iskreni, čelnici spomenutih klubova mogli bi dati vrlo lako, ali izgleda da je šutnja, s malim iznimkama, trenutno zlato. Uostalom, tko ima i snage puno govoriti o zahtjevima športa, kad

besparica muči puno važnije segmente šibenskog življenja.

Ovog vikenda će se u borbi za prvoligaški status susresti klubovi, koje su do jučer dijelili kilometri: šibenski «Solaris» i betinski «Brodograditelj».

— Zašto ne bismo pokušali doći do prvogoligaškog statusa. Kad je to uspjelo Makaranima i Opatijcima, zašto ne bismo i mi uspjeli? Pa, neka ostane zapisano u povijesti Betine da smo bili prvoligaši — kazao je neobičajeno pretenciozno «vječni» čelnik «Brodograditelja» mr. Vlatko Jadrešić.

U «Solarisu», htjeli to ili ne, moraju Betinjane tretirati kao ozbiljnog suparnika. A zašto je uopće došlo do takve situacije?

Nažalost, moramo se vratiti tek apsolviranoj temi ili njegovu veličanstvu zvanom novac. Tko je u Cmcici mogao zadržati ljude, koji su u inozemstvo krenuli, ne po velike devize, već praktički trbuhom za kruhom. Zna li da u ovom trenutku čak pet Šibenčana igra samo u jednom švicarskom klubu, u Bernu? Tko je mogao, bez dinara za osiguranje grijanja, i sredstava da se negdje u miru izbjegne zvuk granata i VBR-a, osigurati «normalan» rad «Solarisovim» «tičima», bez kojih nema prave reprodukcije kluba.

Uostalom, vjerojatno mnogi i ne znaju da je Šibenik napustio višegodišnji «proizvođač» vaterpolskih igrača Danko Jerković. Teška srca, ali svjestan da će u Opatiji dobiti puno više od onog, što mu nudi matični klub, u kojemu je proveo ni manje, ni više nego 35 godina! Kao plivač, vaterpolist, trener... IVO MIKULIČIN

KUP «MANDALINA '93»

U gradskom predjelu Mandalina u Šibeniku organizira se malonogometni turnir pod nazivom «Kup Mandalina '93». Prijave su se primale do petka, u bifeu «Kula» u Mandalini. Turnir će početi u nedjelju 12. rujna na malonogometnom igralištu u Mandalini, a sudionici turnira uplaćuju kotizaciju od 100.000 HRD po ekipi. R.T.

BOČANJE

PRIMOŠTEN
U VODSTVU

U nastavku prvenstva Regionalne bočarske lige Šibenik — Zadar — Pag 11. kolo završilo je u znaku gostujućih ekipa koje su u tri susreta postigle pobjede istim rezultatom, 10:6. Čast domaćina sačuvali su bočari «Bilog briga». Na svom bočalištu sa 12:4 pobijedili su šibensku «Mladost» i tako zadržali prilikom za vodećim zajedno sa šibenskim «hotelijerima» koji su u vrlo izjednačenom susretu pobijedili Zadar. Vodeći dvojac «Primošten» i «Brodarica» nisu se dali iznenaditi u susretu protiv solidnih protivnika «Vira» i šibenskog «Galeba», već će u derbiju idućeg kola u međusobnom susretu riješiti pitanje prvaka lige. Poslije 11. kola u vodstvu se nalazi Primošten sa 113, Brodarica sa 107, a slijede Solaris 92, Bili brig 91, Zadar 82, Mladost 76, Galeb 69 i Vir 66 bodova. U 12. kolu koji je na rasporedu 12. rujna sastaju se Mladost — Zadar, Solaris — Bili brig, Brodarica — Primošten i Vir — Galeb. R. TRAVICA

NOGOMET

BIJEG S
DNA TABLICE?

U 4. kolu HNL u Solinu se sastaju «Šibenik» i «Radnik»

Šibenčani će i ove nogometne subote kao domaćin «gostovati» u Solinu. U derbiju začelja Šibenčani igraju protiv «Radnika» iz Velike Gorice, 17. na prvenstvenoj tablici bez osvojenog boda jednako kao i «Šibenik». Utakmica protiv «Radnika» trebala bi Šibenčanima donijeti, konačno i prve bodove, koji bi ih udaljili s dna tablice. Igrači i trener Tucak poručuju navijačima da budu uz njih i ove subote u Solinu, te da ih neće razočarati. Šibenik će protiv «Radnika» istrčati najvjerojatnije u ovom sastavu: Mrčela, Grdić, Višić, Bulat, Petković, Murić, Krečak, Polić, Kovačić, Harmat, Pešić. (B.Č.)

JEDRENJE NA DASCIMA

M. GRČIĆ
U SASTAVU
HRVATSKE
REPREZENTACIJE

Juniorski prvak Hrvatske u jedrenju na dasci, Šibenčanin Marko Grčić, član KJD «Jadrija», sudjelovat će na svjetskom prvenstvu tog atraktivnog športa, što će biti održano u egipatskom turističkom gradu SAFAGU na Crvenom moru, od 11. do 18. rujna. U konkurenciji 40 najboljih svjetskih juniorskih daskaša, Marko Grčić nastupit će kao član hrvatske reprezentacije u klasi FUN—BOAT. Jedrit će se u dvije discipline: u slalomu i disciplini course—race. Pored ove za šibenske prilike fenomenalne vijesti, svakako treba spomenuti podatke da je 18-godišnji Marko Grčić pored titule juniorskog prvaka države, koju je izborio nakon ciklusa od tri regate, osvojio izvrsno četvrto mjesto u seniorskoj konkurenciji. Očekivati je da će mladi Šibenčanin, nesumnjivo jedan od najtalentiranijih daskaša Hrvatske, narednih godina itekako popraviti svoj plasman na rejting listi seniora.

Potvrdio nam je to i tajnik KJD «Jadrija», Ozren Belamarić, koji se rado odazvao razgovoru za naš list.

«Imamo vrlo mladu generaciju juniorskih daskaša, pa je već ova sezona pokazala svu nadarenost i perspektivu naših jedrilčara. Pored prvog mjesta u juniorskoj i četvrtog mjesta u seniorskoj konkurenciji Marka Grčića, treće i četvrto mjesto na juniorskom prvenstvu Hrvatske pripalo je također našim jedrilčarima: Ivanu Belamariću, odnosno Anti Karadoli. Inače naš klub «Jadrija» broji oko 50 članova, od toga oko 30 aktivnih. Ujedno KJD «Jadrija» organizirao je prvu regatu u ovoj sezoni koja se bodovala za prvenstvo Hrvatske.»

● Jeste li zadovoljni ovom sezonom i kakvi su vam planovi?

— Zadovoljni smo dosadašnjim rezultatima, koji će sigurno povećati interes i kvalitetu ovog predivnog i atraktivnog športa kod mladih ljudi u našem gradu. Planiramo u idućih nekoliko godina preuzeti jednu od ključnih uloga u prvenstvima Hrvatske. Cilj nam je profilirati ovaj šport

u našem gradu na način, da mu damo svjetske standarde, a to znači probiti marginalne okvire u kojima se jedrenje na dasci kao šport kod nas nalazi. Iako se radi o relativno mladom športu, on je za svega nekoliko godina postao jedan od najatraktivnijih športova, kojem se u svijetu posvećuje ogromna pažnja.

● Kako rješavate financijske probleme?

— Financiranje rada našeg kluba rješavamo isključivo donacijama i sponzorstvom pojedinih tvrtki i gradskih institucija. Šibenski Savez športova financirao nam je dio natjecanja u sezoni. Situacija u gradu, vidite i sami, katastrofalna je za šport uopće. Nadamo se da ćemo sudjelovanjem Marka Grčića na svjetskom prvenstvu u Egiptu, animirati i potaknuti znatan broj sponzora koji bi nam na obostano zadovoljstvo pomogao u svladavanju financijskih problema. U svakom slučaju mi ćemo im to obilato vratiti u rezultatima. Znatnu financijsku pomoć očekujemo i od gradskih i županijskih vlasti i institucija, što smo preliminarno u razgovorima, djelomično i postigli.

Minulog utorka Marko Grčić otputovao je u München, zbornu mjesto svih sudionika ovogodišnjeg svjetskog prvenstva u Egiptu. Iz Münchena ovog četvrtka svi zajedno kreću za SAFAG, poznato turističko središte na Crvenom moru. Od Ozrena Belamarića saznajemo da će u organizaciji njemačke SURF—AKADEMIJE i poznate svjetske tvrtke parfemima, OLD SPICE, na svjetskom prvenstvu nastupiti preko 120 jedrilčara na dasci, osamdeset u seniorskoj i četrdesetak u juniorskoj konkurenciji. Mladom Šibenčaninu ovo je prva međunarodna regata, u sastavu hrvatske reprezentacije, i prvo međunarodno iskustvo uopće. Poželimo i mi zajedno s njim da drevnom Krešimirovu gradu ovaj mladi talentirani momak podari jedno od najsajnijih odličja.

B. ČUBRIĆ

KOŠARKA

IZ TAJNIŠTVA HRVATSKOG KOŠARKAŠKOG SAVEZA
I SLUŽBENO POTVRĐENO

K. LONGIN DEFINITIVNO
NA BALDEKINU

Korana Longin definitivno ostaje na Baldekinu i do kraja tjedna mora se staviti na raspolaganje treneru Nenadu Amanoviću. To je najnovija odluka Izvršnog vijeća HKS, koja je šibenskom ženskom prvoligašu potvrđena iz kancelarije tajništva HKS. Izvršno vijeće HKS odbacilo je žalbu KK «Split» glede odluke registracijske komisije HKS od 2. kolovoza, po kojoj je odbijena registracija Korane Longin za splitski klub. Po toj odluci registracijske komisije, Korana Longin nakon povratka iz inozemstva može se vratiti samo u svoj matični klub «Elemes». Kao što je već poznato, Korana Longin je samovoljno bez istupnice matičnog kluba «Elemes» i bez suglasnosti HKS, otišla u inozemstvo, točnije u talijanski Bari. Po povratku iz Italije, Longinova je ponovila grešku i samovoljno pristupila košarkaškom klubu «SPLIT», bez valjane dokumentacije, nakon čega je stvorena još jedna medijska trakavica takozvani «nježni slučaj Longin», a poslije

«slučaja Badžim». Najnovije informacije oko «nježnog slučaja Longin» prenio nam je tajnik «Elemesa», Čedo Perković.

«Sad, kad je sve gotovo smatramo da su organi HKS donijeli jedinu moguću odluku, koja je utemeljena na pozitivnim propisima HKS. Posebno želim naglasiti da je HKS tijekom dvije protekle godine izbjivanja igračice Korane Longin u inozemstvu, davao veliku potporu našem klubu u konačnom razrješavanju ovog «slučaja».

U tome su prednjačili predsjednik i generalni tajnik saveza. S Koranom Longin imat ćemo strašno jaku ekipu, sposobnu za najviše domete, uključujući i naslov prvaka država. Korana je u svakom slučaju «kamen temeljac» u stvaranju jednog novog «Elemesa». Povratkom Danire Nakić, kojoj ugovor u Španjolskoj ističe iduće godine, «Elemes» će i definitivno postati «moćna» evropska družina — kazao nam je Perković. B. ČUBRIĆ

U SPLITU ODIGRAN PRVI SUSRET PRVOG KOLA KUPA RADIVOJA KORAČA

ŠIBENIK ZM - LUDWIGSBURG 90:88

U prvom susretu, prvog kola Kupa Radivoja Korača, košarkaši «Šibenik-ZM» pobijedili su ove srijede momčad njemačkog «Ludwigsburga» rezultatom 90:88, u poluvremenu (45:39). Zbog opće opasnosti koja je još uvijek na snazi u Šibeniku, susret je odigran na dvorani SC Gripe u Splitu. Najefikasniji igrači u redovima Šibenčana bili su Petar Maleš sa 24, Nenad Slavica sa 19, Miro Jurić sa 15, Živko Badžim

i McKenneth Toomer sa po 13 postignutih poena.

U momčadi «Ludwigsburga» najefikasniji bio je Amerikanac Palmer sa 34 postignuta poena. Minimalna pobjeda od samo dva poena razlike ne ulijeva puno optimizma u redovima Šibenčana pred uzvratni susret u Ludwigsburgu, gradiću blizu Stuttgarta. Uzvratni susret bit će odigran u srijedu, 15. rujna. (B.Č.)

»ELEMES«
ČETVRTI

Košarkašice šibenskog «Elemesa» osvojile su četvrto mjesto u konačnom poretu 8 ekipa, na ovogodišnjem međunarodnom turniru košarkašica održanom proteklog vikenda u mađarskom gradu Nagykanizai. Pored «Elemesa», nastupio je još jedan hrvatski klub, zagrebačka «Montmontaža» te 6 ekipa iz Mađarske. U pet odigranih susreta u Mađarskoj, bilanca šibenskih košarkašica je: dvije pobjede i tri poraza.

Po povratku iz Mađarske, trener šibenskih košarkašica Nenad Amanović, kazao je:

«Zadovoljan sam četvrtim mjestom na turniru, iako ta pozicija u poretku osam ekipa ne djeluje toliko afirmativno. No umor i dugi put autobusom do Mađarske učinili su svoje. Malo smo i podcijenili protivnike, što nam se osvetilo. U svakom slučaju odigrali smo odlično tri utakmice. Ispitivali smo mogućnosti naših igračica, što je i bio najvažniji cilj našeg sudjelovanja na turniru u Mađarskoj, tako da su moja očekivanja u potpunosti ispunjena. Inače odlazak dvanaest igračica «Elemesa» u pratnji trenera Amanovića i Josipa Slamića-Prima realiziran je uz veliku pomoć ZAK-a Šibenik. B.Č.

ŽUPANIJSKI VREMEPLOV: RUJAN 1963. GODINE O BETINSKOM BRODOGRADILIŠTU I PIROVAČKOM TURIZMU

»Stanjem kvalifikacije strukture zaposlenih radnika i službenika u šibenskoj komunali ne možemo biti zadovoljni. Naime, minimalno je zastupljena visoka i viša stručna sprema službenika, a malo je i radnika s visokom kvalifikacijom. Tako je, na primjer, u odnosu na ukupan broj zaposlenih, broj visokokvalificiranih radnika zastupljen sa svega oko 4 posto. Istina, situacija je nešto povoljnija kod kvalificiranih radnika, ali sa stanjem polukvalificiranih i nekvalificiranih radnika uopće ne možemo biti zadovoljni, jer te dvije kategorije u odnosu na ukupan broj uposlenih čine oko 40 posto.»

Navedeno je ulomak iz komentara što ga je pod naslovom »Ne zadovoljava kvalifikaciona struktura zaposlenih u šibenskoj komunali« objelodanio »Šibenski list« u broju od 4. rujna 1963. godine. U istom broju toga glasila Boško Šarić razglaba o problemima šibenskog turizma i navodi da je u prvih sedam mjeseci ostvareno blizu 300.000 noćenja što predstavlja rekord. »Najveći porast prometa turista i broja noćenja postigao je Primošten, koji je imao dvostruko veći promet nego prošle godine. Murter dolazi na drugo mjesto sa 50 posto povećanja, zatim Rogoznica 45 posto, Tribunj 39 posto, Prvić Luka 36 posto, grad Šibenik 28 posto, Vodice 16 posto itd. Porast broja stranih turista od 82 posto je zapravo logična posljedica ekspanzije koju naša zemlja provodi na inozemnom turističkom tržištu u cilju povećanja turističkog prometa« — prosuduje B. Šarić. Od drugih privrednih članaka ističe se raport Omara Jureta iz brodogradilišta u Betini. Jureta se pita: nestaje li jedna tradicija? — i daje globalan odgovor (kroz riječi tadašnjeg direktora Rade Dobrovića): »Preorijentacija u proizvodnji jedini je pravi put ovog kolektiva. Međutim, za to su potrebna pozamašna sredstva, kojih naše poduzeće nema u vlastitim fondovima. Znači, mi smo nemoćni bez pomoći zajednice.« Tu je i članak pod naslovom »Kako posluju naše radne organizacije?«, a u kojem, među ostalim, čitamo: »Između neto isplaćenih plaća i ostvarenih bruto plaća zabilježene su veće razlike.«

Političkih napisa u razmatranom broju »Šibenskog lista« nema mnogo. Uočljiv je napis o tome da su završene pripreme za proslavu Dana Ratne mornarice i pomorstva: U Domu JNA otvorena je izložba fotografija iz života i rada pripadnika Ratne mornarice, članovi ULUH-a imat će izložbu pod naslovom »More«, na Žirju će biti otkrivena spomen-ploča itd. O tome je pisao vanjski suradnik glasila Mihajlo Kurilov. Šire područje Šibenika dobro je zastupljeno u broju »Šibenskog lista« od 4. rujna. Tako, primjerice, dopisnik iz Drniša Josip Zagorac izvještava, sa sjednice Savjeta za prosvjetu Općine Drniš, da nedostaje stručnog kadra. (Tom sastanku prisustvovali su Jovo Mudrić, sekretar Općinskog komiteta SKH i Ivica Pamuković, predsjednik Općinskog odbora SSRN.) O tome kako »turizam prodire u selo vinogradara« razglaba Omer Jureta i kaže: »Za nekoliko godina strpljivog rada Pirovačani su mnogo postigli. Oko tri stotine seoskih domaćinstava počelo je da priprema svoje sobe za smještaj gostiju. Već 1960. godine oko 300 ležajeva u kućnoj radnosti počelo je da se iznajmljuje gostima. Sljedeće godine »Esplanada« je u uvali Lolić podigla svoje odmaralište. Iste godine zabilježen je rekord u broju gostiju i noćenja. 45.000 noćenja za maleni Pirovac predstavljalo je više nego mnogo.« U tzv. Murterskoj kronici O. Jureta izvještava da su u završnoj fazi radovi na 7 kilometara dugoj ces-

ti Tijesno — Murter, o bogatom urodu maslina (Murterani smatraju da će ove godine imati od 20 do 25 vagona ulja), ribari su u tri dana ulovili 6000 kilograma ribe itd.

Kulturna rubrika bogata je raznovrsnim i zanimljivim člancima i osvrtima. Branko Belamarić uporno objavljuje kritičke osvrti na repertoar šibenskih kinematografa, a Mirko Urošević piše o radu Sindikalne biblioteke koju je vodila Anita Mileta. »Biblioteka sada raspolaže sa preko 4500 knjiga i treba iskreno priznati da to nije malo. Od tog broja najviše otpada na domaće autore i to pretežito suvremene. Ali treba naglasiti svakako da se tu mogu naći i najvrijednije stranice i iz svjetske književnosti uopće. Biblioteka i nema — veli M. Urošević — baš naročito mnogo članova, brojka se sada kreće oko 300, ali se sve više novih lica pojavljuje u posljednje vrijeme. Brigu o biblioteci vodi Općinsko sindikalno vijeće koje svake godine izdaje pozamašnu svotu za nabavu novih knjiga. Tako je, na primjer, prošle godine za nabavu knjiga osigurano 350.000 dinara.« Uočljiv je i članak o premijeri filma »Opasni put« režisera Mate Relje, za bilježeno je da se preuređuju prostori Muzeja grada Šibenika (nakon preseljenja Naučne biblioteke u donje prostorije Kneževih palače, Muzej je bar djelomično povećao svoj »životni prostor«), a tu je i vijest da je šibenski Pododbor Matice hrvatske izdao prvu knjigu iz svog utanačenog izdavačkog programa. Radi se, naime, o tome da je iz tiska izašla knjiga prof. Ante Šupuka o slavnom šibenčaninu Jurju Šizgoriću. »Taj naučni rad prof. Šupuka tiskan je na oko sedamdeset stranica srednjeg formata.« O dvodnevnom gostovanju ansambla »Lado« piše Mirko Livaković i, među inim, ustvrđuje: »Od plesova koje »Lado« do sada nije izvodio u Šibeniku, publici su se osobito svidjela tri plesa Vlahi koji žive u okolici Zaječara u invencioznoj koreografskoj i muzičkoj obradi prof. Zvonka Ljevakovića.«

Pod naslovom »Vrijedni spomenici« novinar »Šibenskog lista« piše o tome da su u lapidariju Muzeja grada Šibenika pohranjeni brojni kameni spomenici koji su »dragocjeno vrelo za izučavanje povijesti ovoga kraja, a u isto vrijeme i zanimljivi eksponati za građane stoljetnog Krešimirova grada i turiste što ga pohode«. U komentaru pod (tada) uistinu karakterističnim naslovom »Radnici i kultura« čitamo: »A što učiniti u tom pravcu? Jedan primjer svakako treba spomenuti. To je nedavno gostovanje »Kola« u tvorničkim halama Crnice i Ražina. Koncert što ga je dalo »Kolo« naišao je na oduševljen prijem svih radnika. Jer, možda je toga dana po prvi put dobar dio naših radnih ljudi prisustvovao jednom koncertu.«

U sportskoj rubrici čitamo izvještaj koji kazuje da je NK »Šibenik«, pred oko 1500 gledatelja, na Šubičevcu, sa 3:1 pobijedio osječku »Slavoniju«. »Šibenik« je nastupio u sastavu: Sirković, Đugum, Marenci, Perasović, Miljević, Žepina, Marinić, Orošnjak, Stanišić, Aralica i Rora. Dva zgoditka dao je Stanišić, a jednog Velimir Orošnjak. U Dalmatinskoj nogometnoj ligi »Jadran« iz Kaštel Sućurca nadigrao je drniškog DOŠK-a sa 2:0. Za Drnišane su nastupili: Bilic, Hamer, S. Kravar, Dullo, M. Nakić, Kovačević, Bjegović, M. Ožegović, Čular, B. Kravar i Balca. U međunarodnom plivačkom i vaterpolskom susretu »Slaven« iz čehoslovačkog grada Pještana pobijedio je vaterpoliste »Šibenika« sa 4:3. Zgoditke za domaće dao je Pema, a dobro je sudio Mišo Knežić. (Nastavlja se) J. VESELIĆ

POREZNI SAVJETI

VOĐENJE POSLOVNIH KNJIGA

POSLOVNE FINANCije

REVIZUA

POSLOVNE USLUGE

NEKRETNINE

INFORMATIKA

cjelovitost ▲ usluga ▲ cijena ▲ rok ▲ iskustvo

MALI OGLASI

Tel: 35-510

PRODAJEM dva gradilišta na Brodarići kod Šibenika, blizu autobusne stanice, 200 metara udaljeno od magistrale, gradnja dozvoljena. Informacije na telefon 50-234. (271)

KOMPJUTOR »Atari 1040 STRM« s crno-bijelim bežičnim joystickom, običnim joystickom, pokrivačima, podlogom za miša, 60 disketa sa programima i igrama, te literaturom. Obratiti se svaki dan od 7 do 8.30 ili od 17 do 20 sati na telefon 059/25-848. (272)

PRODAJE se kuća u Šibeniku, jednokatnica s vrtom i garažom. Informacije na telefon 26-525. (273)

IZNAJMLJUJEM kuću u Mandallini pogodnu za obrt ili poslovni prostor. Informacije na telefon 39-756. (274)

PROGNANIK iz Drniša, Hrvat, kupuje zemlju za kuću i vinograd u predjelu Bakići, pri brdu ili slično, da ima prilaz, oko 700-1000 četvornih metara. Informacije na telefon 50-299. (275)

PRODAJEM »Unitasove« izrađene goblene. Javiti se na telefon 38-658. (276)

KUPUJEM rabljeni auto, manji, registriran. Ponude na telefon 38-937. (277)

PRODAJEM trosoban stan u Splitu, predio Mertojak u Ulici Trondheim-skoj. Informacije na telefon 058/562-523, radnim danom od 8 do 14 sati. (278)

TRAŽIM jednosoban namješten stan. Javiti se na telefon 23-444 od 14 do 17.30 sati. (279)

KUPUJEM polovni »APN-6«, u ispravnom stanju. Javiti se na telefon 50-299. (280)

MIJENJAM »Istranku« sa četvorkom motorom, za teren ispod Tariča. Ponude na telefon 50-299. (281)

IZ MATIČNOG UREDA

Rođeni

Dobili kćer: Mladen i Marija Kero, Željko i Milena Kruneš, Marinko Labor i Drina Vukičević, Rino i Snježana Dešković, Zoran Brčić i Božena Belamarić-Brčić, Ivan i Mirjana Prolić, Bogdan i Sanja Grubelić, Mate i Tamara Vukičević, Željko i Sandra Šupe.

Dobili sina: Milić i Helanda Miličević, Branko i Agata Palić, Mile i Anika Zelić, Mujo i Zlata Čampara, Neven i Gordana Bačić, Ivan Jurić i Divna Gašperov-Jurić, Nikša Grgurev i Dubravka Juras-Grgurev, Ante i Ljiljana Mikelin-Opara, Branko i Mirjana Petković, Živana Vrljac, Paško i Lucijana Dunkić, Dejan i Mirjana Perković-Stipčin, Željko i Zdenka Durmanić, Slavko i Anika Bubalo.

Vjenčani

Anka Crljen i Marko Verović, Ivanka

Brčić i Kemal Keranović, Milena Knežević i Željko Vrcić, Anika Majdandžić i Mile Gojanović, Radojka Vatać i Drago Burić, Gordana Banovac i Hubert Hasa, Miranda Piližota i Neven Pašara, Marina Maretić i Dušan Šakić, Senka Klisović i Ivica Ramljak, Ivanka Silov i Boris Ivić, Anamarija Bergam i Dean Andrović, Danijela Spahija i Vladimir Matošin, Irena Božikov i Marko Višić, Branka Gulin i Mladen Zoričić, Slobodanka Živković i Mladen Radeljak, Hilda Buca i Dragan Zorica.

Umrli

Ludek Poslušny (27), Vinko Vranjanić (48), Sime Mišura (89), Kata Bralić (88), Mara Cvitan (73), Frana Plenča (61), Živko Čičin-Sain (71), Žarko Vučurović (57), Josip Meić (83), Kata Jurić (81), Vice Jurišić (84), Joško Pulić (47)

U SJEĆANJE

IVAN LAKOŠ (ĐEVO)
8. IX. 1987. — 8. IX. 1993.

S ljubavlju i tugom čuvamo uspomenu na Tebe. Tvoja supruga i djeca s obitelji. (88)

U SJEĆANJE

Dana 10. rujna 1993. godine, navršava se tužna godina od smrti našeg voljenog

VLADE LAMBAŠE
pok. Ive

Uspomena na Tebe uvijek je sa nama. Tvoji: Zorka, Ivanka, Željko, Ivica i Marinko s obitelji. (87)

U SJEĆANJE

Dana 13. IX. 1993. godine navršavaju se dvije tužne godine od kada je dao svoj mladi život na oltar Domovine naš sin, suprug, tata i unuk

ANTE GOLEŠ
hrvatski vojnič

Dragi naš Ante, vjerovali smo da nas nitko nikada ne može rastaviti. Zašto kad smo te voljeli? Zašto kad si nam najpotrebniji? Tog najtužnijeg dana sklopile su se najdraže oči, nestao najdraži osmijeh, ugasio se tvoj mladi život. Istina je teška, tuga velika, a ljubav vječna. Ovim putem želimo zahvaliti svima koji uz nas kite tvoj grob cvijećem i čuvaju uspomenu na tvoj vedar lik.

Tvoji najmiliji: otac Krešimir, majka Anika, supruga Helena, tvoja mala Antonia i baka Marija. Neka ti je laka hrvatska zemlja! (89)

INFORMATIVNI
CENTAR
ŠIBENIK

OSNIVAČ:
Općinska skupština Šibenik

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka i radio-difuzna organizacija Informativni centar. Upravitelj Informativnog centra: Zdravko KEDŽO. Uređuje redakcijski kolegij: Đuro BEČIR, Diana FERIĆ, Katarina RUDAN, Stjepan BARANOVIĆ, Ivan

BURIĆ, Mirko SEKULIĆ, Branimir PERIŠA, fotoreporter Vilson POLIĆ.

Odgovorni urednik »Šibenskog lista«: Ivan BURIĆ. Uredništvo: Ulica Božidara Petranovića 3, Šibenik

TELEFONI: Centrala 35-510, direktor 33-999, studio i režija Radio-Šibenika 36-999 i 39-666.

Telefaks 35-600.

PRETPLATA na list: za tri mjeseca 9100, za šest mjeseci 18.200, za godinu dana 36.400 HRD. Za inozemstvo dvostruko. Žiro-račun: 34600-603-976 kod ZAP Šibenik.

Rješenjem Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1/92-01 »Šibenski

list« oslobođen je osnovnog poreza na promet.

OGLASI: 1 cm/1 stupac 2 DEM u dinarskoj protuvrijednosti na dan fakturiranja. Mali oglasi, obavljaju građana i posebne usluge regulirani su posebnim cjenikom.

TISAK: »Slobodna Dalmacija« — Novine« d.d. Split

A black and white photograph of a large, white, multi-level truck, possibly a delivery or transport vehicle. The truck has a prominent cargo rack structure on its side. A person is standing near the front of the truck, and a building is visible in the background.

OKO TISUČU PUČKOŠKOLACA

CROATIA

osiguranje d.d.

ZA VAŠU SIGURNOST I BLAGOSTANJE

»CROATIA« koja ima više od stotinu godina tradicije u poslovima osiguranja, za vaše potrebe u osiguranju **nudi:**

- osiguranje automobilske odgovornosti — plaćanje čekovima građana u tri mjesečne uzastopne rate
- osiguranje naknade bolničkih dana — suradnici u dobru, prijatelji u nevolji — omogućuje naknadu za nužno provedene dane u bolnici zbog liječenja
- djelomično kasko osiguranje — pokriva štete po određenim grupama rizika uz premiju znatno nižu od potpunog kasko
- kolektivno osiguranje auto-kasko i kućanstvo — povoljno plaćanje dužne premije u šest rata obustavom na plaći
- ostala osiguranja imovine i osoba uz valutnu klauzulu — plaćanje premije i isplatu naknade u HRD prema tečaju DEM

**UPAMTITE! CROATIA JE SAMO NAŠA I VAŠA
ZA POSLOVE OSIGURANJA IZUZETNA
I JEDINSTVENA**

ŠIBENIK
59000 ŠIBENIK,
S. RADIĆA 9
POŠTANSKI
PREGRAĐAK,
TELEFONI:
059/23-759,
23-725, 23-956,
23-078, 23-633
DIREKTOR:
059/23-828
TELEFAX:
059/24-453

Dr. Maja Balen-Ofner, ostala je raditi svoj posao, a mi smo potom u Sekretarijatu za društvene djelatnosti Šibenika, od Dijane Gović i njezinih suradnika doznali da je u ovoj školskoj godini oko tisuću novoupisanih prvša na području nekadašnje općine Šibenik. Nešto manje od 580 ih je u gradskim osnovnim školama. Nastava će, kako nam rekoše, početi u ponedjeljak, 13. rujna u osnovnim i srednjim školama, ali na selektivnom principu. Sve skupa će, dakako ovisiti, o sigurnosno-političkom stanju.

Snimio: V. POLIC

[illegible]